

HAK-İS

TÜRKİYE HAK İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU

Nisan 1986
Sayı: 4

HAK-İS MARS
BELİRLENDİ

Muhteşem İşçi Kurultayı
"SUSKUN YÜREKLER
BİR VOLKAN GİBİ..."

HAK-İŞ

TÜRKİYE HAK İŞÇİ SENDİKALARI KONGRESİ

AYLIK EĞİTİM VE
MESLEK DERGİSİ

"HER AYIN SONUNDA YAYINLANIR"

NİSAN 1986
Sayı: 4

Sahibi

Türkiye Hak İşçi Sendikaları
Konfederasyonu adına,
Genel Başkan
Mecati ÇELİK

Genel Yayın Yönetmeni
Genel Eğitim Sekreteri
Salim UŞLU

Yazı İşleri Müdürü
Zekeriya İLKDOĞAN

Yazışma Adresi
HAK-İŞ DERGİSİ
Cihan Sk. 1/36 Sıhhiye-ANKARA
Tel: 29 85 53

Yıllık Abone Ücretleri
Yurtiçi: 2500 TL.
Almanya: 35 DM.
Fransa: 100 FF.
S.Arabistan: 45 Riyal
Amerika (uçakla): 20 \$
Diğer Ülkeler: 12 \$ Karşılığı döviz.

Posta Çeki Hesabı
HAK-İŞ DERGİSİ
210986

* Yayın Kurulu, gönderilen yazılarda dil, anlatım ve yayın tekniği yönlerinden değişiklik yapabilir.
* Dergiden kaynak belirtilerek alıntı yapılabilir.
* Gönderilen yazı ve resimler iade edilmez.
* Yazılarda belirtilen görüşler yazarların kişisel düşünceleridir.
* Yayınlanan yazılara telif ücreti ödenir.

Dizgi,
Ahsen Basın Sanayi A.Ş.
Tel: 25 92 56

Pikaj, Film
Baskı
Gaye Matbaası-ANKARA

Baskı Tarihi
30 Nisan 1986

Yayınlarından

ÖNEMLİ HABERLERİMİZ VAR...

Dergimizin elinizdeki 4. sayısı ile huzurlarınıza çıkarken, HAK-İŞ tarihinde önemli bir yer tutacak olan iki sevindirici haberle doluyuz.

1- HAK-İŞ 1. İŞÇİ KURULTAYI'nın muhteşem bir şekilde yapılmış olması,

2- HAK-İŞ MARŞI YARIŞMASI'nın hayli fazla iştirakçi içinden gerçekleştirilen titiz bir değerlendirme ile neticelenmiş olması.

Her iki konuda da mümkün olduğunca kapsamlı olarak bilgi vermeye çalıştık.

Kısaca değindiğimiz bir başka konu da "Ermeniler Meselesi". 24 Nisan'ı soykırıma uğradıkları bir gün olarak ilan eden bu kukla toplumla ilgili bu günlerde basında sıkça yayın yapılmakta. Bu vesile ile geçmişte HAK-İŞ tarafından konuyla ilgili olarak tertiplenen bir toplantıda ortaya konan bazı gerçekleri günün önemine binaen aktarmak istedik.

Dergimiz bu günlerde büyük bir araştırmayı neticelendirme gayretindedir.

Bu araştırmada, bizce bilinen bazı hususların belgelerini temin edebildiğimiz takdirde, işçi karşısında sergilenen masum görünüşle bir oyunun perde arkasındaki gerçek yüzünü gözler önüne sermiş olacağız.

Uzerimizde yarasalar dolaşıyor, ama bizler halen onun korktuğu aydınlığı oluşturmamışız. Dergimiz, işte bu aydınlığın oluşmasına bir mum yakarak da olsa, katkıda bulunmanın gayreti içindedir. Bu gayreti okuyucularımızın desteklemesi dileğindedir.

Gayret bizden...

Zekeriya İlkdoğan

BAŞKANDAN...

1986 HAK ALMA YILI OLMALIDIR!

Türk İş Hukukunun kısa sayılabilecek geçmişi içinde önemli gelişme gösterdiği bilinen bir gerçektir. Ancak, Anayasanın çalışma hayatını düzenleyen hükümleri başta olmak üzere, 2821 sayılı Sendikalar Kanunu ile 2822 sayılı Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt Kanununda da aynı müsbet gelişmeyi görmek ne yazık ki mümkün olmamaktadır.

12 Eylül 1980 sonrası 2364 sayılı yasayla oluşturulan Yüksek Hakem Kurulu, çalışanlar ordusunun uzun mücadeleler neticesi kazandığı bütün haklarını sözleşmelerden çıkarmış ve ülke kalkınmasına alınteri dökerek birinci derecede katkısı inkâr edilemeyecek olan işçi kesimini 960'lı yılların gerilerine götürmüştür.

Çalışma hayatını yeniden düzenleyen tüm yasal düzenlemeler Yüksek Hakem Kurulu'nun çalışmalarına paralel bir düşünceyle hazırlanmış ve yürürlüğe konmuştur. Bugün çarığın ayağı giyilemeyecek derecede sıkması da buradan kaynaklanmaktadır.

HAK-İŞ ve bağlı Sendika yönetim kadroları müsbet düşünce sahibi insanlardan teşekkül etmektedir. Bu kadrolar herkesin akıllarını durduracak imkânsızlıklar içinde varlık göstermişler ve bugün 2. dönem toplu sözleşmeleri en güzel bir şekilde yürürlüğe koyma kavgasını vermektedirler.

Yeni yasal düzenlemeleri acımasızca eleştirenlerden olmakla beraber, anılan yasalarda çok müsbet bazı hükümlerin de bulunduğunu söylemek gerekir.

Örneğin:

"...İşçiler ve İşverenler... önceden izin almaksızın sendikalar kurma hakkına sahiptirler."

"Hiç kimse sendikaya üye olmaya, üye kalmaya, üyelikten ayrılmaya zorlanamaz."

"Türkiye Cumhuriyeti... insan haklarına saygılı... sosyal bir Hukuk Devletidir."

Sıraladığımız bu müsbet hükümler Demokratik bir

ülkeye yaraşır muhtevadadır ve asıldır. Bu müsbet hükümlere tezat teşkil eden bütün yasal düzenlemeler de arızîdir ve zamanla yok olmaya, ortadan kaldırılmaya mahkûmdur. Demokratik kuruluşların çabası, anılan antidemokratik hükümlerin biran önce ortadan kaldırılmasına yönelik olmalıdır. İşte bu noktadan tüm çalışanları Sendikaları etrafında kenetlenmeye ve HAK-İŞ'in sesine kulak vermeye çağırıyorum. Öteden beri sürdürdüğümüz haklı mücadelemiz, 6 Nisan'da İstanbul'da gerçekleştirdiğimiz 1. İşçi Kurultayı ile daha da boyutlandırılmış bulunmaktadır. Herkesi hayretlere düşürecek ölçüde coşkulu ve seviyeli geçen bu toplantımızda çalışanlar ve Demokratik kuruluşlar "Ülkemizde Demokrasi Tüm Gereklileriyle İşletilsin" kampanyasına davet edilmiş ve beş bin işçi Özgürlük-Ekmek ve Barış'ın hiçbirini diğerine tercih edemeyeceklerini, ancak üçünün birarada manâ ifade ettiğini, taleplerin oldukça masum ve haklı olduğunu bu nedenle 1986 yılının hak alma yılı olması gerektiğini haykırmışlardır.

İşçi hareketinin birinci derecede sorumluluğunu taşıyan Sendika yöneticileri de ne yapalım bu yasalar bize rağmen yürürlüğe kondu, adı geçen düzenlemelerle de bu kadar Sendikacılık yapılır dememeli, bu yıl sürda gedikler açılmaya çalışılmalıdır.

Anılan müsbet hükümler çalışanları susturmak için dahi yasalara konmuş olsa, bu müsbet hükümlerden hareketle Sendikal birlik ve beraberlik sağlanmalı, 1986 yılının hak arama değil, hak alma yılı olarak geride bırakılmasına çalışılmalıdır.

1986 yılının gerçekten hak alma yılı olarak geride bırakılmasında toplum huzuru açısından da zorunluluk vardır. Birinin yiyip birinin baktığı bir dünyada kıyametin kopacağı hatırdan uzak tutulmamalı, geçinemiyen büyük bir kitlenin sabrı daha fazla sıkıştırılmaya tâbi tutulmamalıdır. Unutulmamalıdır ki sabrın da sonu vardır.

Necati Çelik

Muhteşem İşçi Kurultayı!

"SUSKUN YÜREKLER BİR VOLKAN GİBİ..."

**SUSKUN YÜREKLER BİR
VOLKAN GİBİ PATLASIN**

**EMEĞİN SESİNE KULAK TI-
KAYANLARIN PATLASIN
ZARI**

**AHMETLER-HASANLAR-
ALİLER-AYŞELER... BİR BİR
KONUŞSUN**

**İŞÇİ KONUŞSUN, KONUŞAN-
LAR SUSSUN GAYRI.**

KURULTAY NOTLARI

•Kurultayı izlemek üzere saat 8.30'da Tepebaşı Gazinosu'na gelen Dergimiz sabahın bu erken saatinde salon çevresinde öbek öbek toplanmış insanlarla karşılaştı. Bunların çoğunluğunu, yurdun dört bir yanından gelen delegeler ve onlarla beraber gelmiş işçiler oluşturmaktaydı. İstanbul dışından gelenler, grublar halinde kiraladıkları araçlarla gelmişlerdi. Salon çevresinde park etmiş ve üzerinde Kurultay afişleri asılı 47 araç (Otobüs, minibüs) bizim görebildiklerimiz...

•Kurultayın başlama saati 10 olarak ilân edilmişti. Buna rağmen 9.30'da dahi ayakta dahi salonda yer bulabilmek arayışı devam ediyordu. Bu sırada salon dışına ses bağlatısı için yapılan konuşmalar çıkan "yasak" engeli karşısında neticesiz kalıyordu.

•Kurultay Yürütme Kurulu üyelerinden Agah KAFKAS'ın toplantının başlamasından önce yaptığı bazı açıklamalar, saat 9.45'te salona gelen Başkan girdiği duyurusuyla kesildi. Salondakilerin kulakları çınlatırcasına "En Büyük Başkan Necati Çelik" temposuyla mubalağasız 10 dakika devam etti.

Bu ses, 6 Nisan 1986 günü İstanbul'da HAK-İŞ 1. İŞÇİ KURULTAYI nedeniyle salonu dolduran beşbini aşkın topluluğun duygularını ve görünümünü dile getiriyordu. Evet, işçiler konuşuyordu, en samimi ve ezilmenin verdiği yanık sesleriyle...

Alışılmamış ve eşi ender görülebilecek muhteşem bir tabloyu seyrettik 6 Nisan günü. İşçiler konuştu. Tek bir yürek tek bir sesle haykırıldı...

Bu muhteşem tabloyu, dergimizde mümkün olduğunca eksiksiz sunmak istiyoruz. Eksiksiz sunmak istiyoruz, çünkü bir kısım basının görmezlikten geldiği, bir kısmının da toplantının esasından uzak birkaç şekle dayalı ve gerçeği yansıtmayan haberine karşı HAK-İŞ DERGİSİ, "Göz odur ki doğru göre, söz odur ki doğru ola" diyebilmiş olsun. Fazla söze ne hacet, buyrun bu muhteşem tabloyu seyretmeye!..

tip toplantılarda üç, beş Sendikacı konuşması ile bitirilen göstermelik alışkanlığın tam tersine. İşte HAK-İŞ, bu Kurultay ile bu perdeyi yırtıyor ve mikrofonu işçiyeye uzatıyordu.

•Divan Başkanınca, konuşmacı olmak isteyen işçilerin isimleri ve konuşma konularının Yürütme Kurulu'na yazılı ile bildirilmesi anonsu ile, bir konuşma başlıyordu. Neticede, yazılı olarak 74 kişinin konuşmacı olarak başvurduğu açıklanıyor ve Kurultay programı içinde bütün konuşmacılara söz verilmesinin mümkün olamayacağı gerçeği belirtiliyordu. Divanın, her konuda sadece bir konuşmacı tesbit edilmesi isteği tasvir görünce, tesbit edilen konuşmacılara söz verilmeye başlandı.

•Kurultayın 10'da başlayan çalışmalarını, saat 17'de bitirken bu süre içinde 16 delegenin konuşması, kürsüden konuşma imkânına kavuşabilmişti. Geride, halen konuşma için imkân arayan 60'a yakın delegeye ise, Divan Başkanı "İnşallah diğer toplantılarımızda, bu mikrofonlar yine sizin..." demekten başka söz bulamıyordu.

•Evet! Tek bir yürek, tek bir ses ile, canlı ve muhteşem bir Kurultay geride bırakılırken, herkes; "HAK-İŞ, işinin ehli, işçinin gerçek temsilcisi" gerçeğinde birleşiyordu.

•HAK-İŞ DERGİSİ olarak, kısa notlarımızı bu şekilde aktararak yapılan konuşmaların bir özetini vererek, Kurultay konusunu noktaltıyoruz.

•Saat 10'da HAK—İŞ Genel Sekreteri ve Kurultay Yürütme Kurulu Başkanı Hüseyin TANRIVERDİ'nin açış konuşmasıyla Kurultay Programı resmen başlatıldı. TANRIVERDİ, konuşmasının akabinde Kurultay'ı yürütme üzere teklif edilen Kurultay Divanı'nı delegelerin oy birliği ile tasvibi üzerine davet ederek, konuşmasını; Yürütme Kurulu'na tesbit edilen sloganları açıklayarak tamamladı.

•HAK—İŞ Genel Eğitim Sekreteri Salim USLU'nun başkanlığında Dergimiz Yazı İşleri Müdürü Zekeriya İLKDOĞAN, Delegeler: Murat DEMİR, Emel SARI ve NURAY TOK'dan teşekkür eden Divanın yerini alması ve Divan Başkanı Salim USLU'nun HAK—İŞ'i anlatan konuşması akabinde, Genel Başkanı kürsüye davet edildi.

•Genel Başkan Necati ÇELİK'in bir saat kadar süren konuşması zaman zaman tezahüratlarla kesildi. "Ve söz sizlerin" diyerek konuşmasını bitiren Genel Başkan, uzun süre, salonun gösterdiği coşku ve tezahürat ile ayakta kaldı.

•Söz işçinindi. Bu güne kadar bu

BU ACIMASIZ YASALAR KARŞISINDA SENDİKALAR AĞLAMA DUVARI OLMAKTAN KURTULAMAZ

Yurdun dört bir yanından buraya toplanan, değerli emekçi arkadaşlarımız, hepimizi yürekten gelen duygularla selâmlıyorum.

Sözlerime, 19 Eylül 1980 tarihli bir gazetenin başlığına değinerek başlamak istiyorum. Haberde: "Çeşitli Konfederasyonlara bağlı veya bağımsız 741 Sendikaların faaliyeti durduruldu" deniyor. Aradan üç yıl geçtikten sonra yeni yasalar yürürlüğe girdi. Şimdi ise sadece, 52 Sendika faaliyet gösterebiliyor.

Bu yasalar çıktı ama, grev yok, sözleşme yok! Çünkü, sözleşme diyemiyorum iâne veriyorlar, kıdem tazminatı yok... 63'te çıktı bu yasalar sene 86 Biz hâlen sizlere meselemizi anlatamamışız. Şunu bilesiniz ki, birileri gelip te sizi kurtarmaz, siz kendi meselemize sahip çıkarsanız kurtulursunuz.

Açık söylüyorum, üzerine basa basa altını çize çize söylüyorum ki; en az bir İtalyan, bir İngiliz, bir komşumuz Yunanistan'daki işçilerin

gösterdiği birlik ve mücadeleyi ortaya koyamazsak, daha çok haklarımız gider.

20 yıllık meslek yaşantımda başıma çok şeyler geldi, ama yılmadım, usanmadım. Hangi kademede olursanız olun, mücadele yapmak ve zorluklara katlanmak mecburiyetindediniz. Bir siyasetçimiz hiç unutmuyorum baş olmanın sıkıntısını şu şekilde dile getiriyordu:

"Sakin baş olayım deme

Ne gelirse başa gelir

Diz toprağa yaslanır da

Baş düşer de taşa gelir."

Şunu bilemeniz ki, bu acımasız yasalar karşısında sendikalar, ağlama duvarı olmaktan kurtulamaz. Bu yasaların tanıdığı hakla altı grevi fiilen yürüten bir arkadaşınız olarak, bu yasaların tabikatındaki sıkıntıları gayet iyi biliyorum. Bizden size bir takım doğrular söylendiğinde soğuk

su duşu, ölü toprağı serpilmiş gibi oluyorsunuz. İstiyorsunuz ki; greve çıkalım, size 1 maaş yerine 2 maaş, HAK-İŞ'e gelin bir maaş da onun için... Gerçekleri görmek zorundasınız.

Ben, yirmi yıllık sendikacı, 25 yıllık bir işçi olarak, aileme rahat bir hayat temin edebilmiş değilim. Ancak gelinlik kızımın çeyizine değerli birşey bırakıyorum. Bu değerli şeyi, gittiği işçi kocasına desin ki; bunun değerini benim namusum kadar korumadığın sürece sana kadınlık yapmıyorum. Bu çeyizi yanımda getirdim size gösteriyorum. (Çıkarıldığı GREV GÖZCÜSÜ yazılı önlüğü kürsünün önüne asar). Bu emanete sahip çıkılması tek dileğim.

İktidarlar işçinin sesine kulak tıkamasın. % 30, % 25 talimatlarıyla işçiye yaklaşan iktidarların alacağı cevap bellidir. "Aç kedi fırın yıkar" bu unutulmasın.

Abidin ÖZKARAASLAN-Ankara Delegesi

İSSİZLİK KORKUSU HEM İŞSİZİN HEM DE ÇALIŞANIN BOYNUNA YAĞLI İLMİK GİBİ GEÇİRİLMİŞTİR.

A nadolu'nun dört bir yanından gelip dertlerini ve dileklerini yetkililere ve kamuoyuna duyurabilmek için, HAK—İŞ Konfederasyonu 1. İŞÇİ KURULTAYI'na iştirak eden kadirşinas işçi arkadaşlarımız. Hepinizi, şahsım ve teşkilâtım adına saygı ile selâmlıyorum.

Konuşmam süresince, çalışmaların sıkıntılarını, işçi çıkarmalarını, hileli iflasları ve işsizlik konusundaki görüş ve düşüncelerimizi zamanın elverdiği ölçüler içerisinde dile getirmeye çalışacağım.

Kurultayın asıl amacının, tabandaki sıkıntıların gündeme getirilip anlatılması olduğuna göre, burada sorunlarımızı izah etmeye çalışacak olan sizlerin kıymetli vaktlerini fazla almamağa çalışacağım. Ancak; kısa ve öz cümlelerle, ana konuların izahını yapmadan geçemeyeceğim.

Dört milyon işsizinin yaşadığı bu ülkede kış boyu sobasını yakacak odun veya kömür bulamadığı için bacası tütmeyen, okula gönderdiği çocuğuna harçlık veremediği için intihar eden, "baba oldum ama aile reisi olmadım,

çocuklarını aç" diye canına kıymak isteyenlerin bulunduğu bu ülke, tasavvuru bile dehşet veren, büyük sosyal bunalımlar içindedir.

İşsizlik ve parasızlık yüzünden, çocuklarının karnını doyuramayan, bu yüzden de çalmaya kendini mecbur hisseden insanla-

rı hapishanelere atmakla sorunları çöremezsiniz. İstiklâl Marşı Şairimizin dile getirdiği; "KENARİ DICLEDE BİR KURT KAPSA DA KOYUNU, GELİR DE ADLİ İLÂHİ ÖMERDEN SORAR ONU" sorumluluğuna sahip yönetici olmadığı sürece sıkıntıları bitiremezler.

Bu milletin evlâdına iş bulmak ve güvenli gelecek hazırlamak sosyal devletin varlığından dem vuranların görevi değil midir?

Yetkililer, dünyanın her yerinde işsizlik olduğunu iddia etmektedirler, doğrudur. Ancak; biz bu tür ifadeleri, meseleleri çözümlenmedeki meziyetin ifadesi olarak kabul ediyoruz ve yine diyoruz ki, ülkemizdeki işsizlik, toplumsal sorunlar kaynak teşkil etmekte, millî tehlikelere zemin hazırlamaktadır.

İşsizlik sorunu ve genç işsizler, basit bir sorun olarak değerlendirilmemelidir. Büyük rakamlara ulaşan işsizler ordusunun, bir süre sonra suçlular ordusu haline gelmemesi için âcil tedbirler vakit kaybetmeden alınmalıdır.

Sefaletin acımasızlığını ense-sinde duyan işsiz gençlik; tehlikeli akımlar, anarşi ve terör, kin ve ihanet ile genç yaşta karşıya kalmaktadır. Eğer bu işsiz gençliğe istihdam imkânı sağlayamazsanız, millî duygu, insan sevgisi ve manavi değerlerden uzak yetiştirirseniz, tüm bunlara rağmen bir de sevgi açlığına mahkûm ederseniz, yarın karşınıza anarşist olarak çıkmaları halinde şaşmamahsınız.

İşsizlerin ve işsiz gençlerin sayılarının her geçen gün artmasına rağmen yetkili kuruluşlar ve kişilerin umursamazlığı, endişelerimizin haklılığını göstermektedir.

Ülke idaresinde, ekonominin geliştirilmesinde, verimin artırılmasında, kendilerinden son derece faydalanabileceğimize inandığımız bu genç iş gücü, geçmişte olduğu gibi bu gün de hain emellerin kurbanı olurlarsa, bundan kimler mesul olacaktır?

Bu problemlerin yanı sıra işsizlik, ruhsal sıkıntıları da beraberinde getirmektedir. Bu gerçek, tip otoriterlerince de açıkça teyid edilmektedir.

İşsizlikle alâkalı görüşlerimizi ifade ettikten sonra, müsaadenizle istihdam problemi üzerinde de kısaca durmak istiyorum.

Bildiğiniz gibi, zaten dar olan istihdam imkânları, bir takım hileli iflas oyunları ile daha da daraltılmakta ve işsizler ordusuna yenileri ilâve edilmektedir.

Bir kısım işveren ağaları, (istisnaları tenzih ediyoruz) istedikleri zaman fabrikayı kapatacak, istedikleri zaman veya işçinin sendikaya üye olması halinde ferdî iş hukuku gereği, işçiyi kapıya bırakacak, işverenlik değil, kovboyluk yapacak, sonra da sosyal adalaletten bahsederek milleti idare etmeğe, millete vekil olmağa talip olacaklar.

İflas ettim deyip fabrikayı kapatacak, hemen yanı başında çocuğu veya ailesi adına yeni bir fabrika açacak, prosedür gereği iflas etmiş olmasına rağmen İsviçre'ye gidecek, tatilini Havai Adalarında geçirecek, oğluna mercedesi Almanya'dan kızına kürkü Londra'dan ithal edecek. Bu nasıl iflas beyler, kargaları bile güldürüyorlar. Bu lüks yaşantıları ile çalışanları kandıramazlar

Çalışma hayatı ile ilgili hazırlanan yasalar ortada; bakın yasa ne diyor: İş akdini fesh eden, çalıştırdığı işçinin ücretini vermeyen, imzaladığı sözleşmeyi uygulayan işveren 1.50. TL. dan 70.000 TL.'ye kadar para cezası, vereceksin, diğer yanda çalıştırdığı işçinin iş akdini fesh eden işçiye yanlışlıkla veya kasden yasal hakkından fazla tazminat veren işvereni veya vekilini üç yıl hapse atacak fazla verilen parayı cezalı tahsil edeceksin. Kanun, adalet, sosyal anlayış hukukun üstünlüğü bunun neresindedir? Soruyoruz yetkililere.

Bizim inancımıza göre işverenler, çalıştırdıkları işçinin tence-resinde neyin kaynadığını, okula gönderdiği çocuğunun çantasında kalemi, defteri olup olmadığını düşünmesi gerekir. Sosyal adalet budur. İnsan sevgisi budur, onurlu işveren budur.

İstihdam güvencesi olmamasından dolayı, işsizlik korkusu, çalışanlar arası rekabetin körüklenmesine neden olmakta, çalışanların hayat ve çalışma şartlarını düzeltme gayretlerini engellemektedir.

İşsizlik korkusu, çalışanların boyunlarında yağlı ilmek gibi durmaktadır.

Maksatlı, hileli iflaslarla gereksiz işçi çıkarmaları ile mağdur edilmeye çalışanların mazlum insanları, çaresizliğe iterseniz, sıkıntıları bitiremezsiniz. Büyüklerimiz ne güzel söylemişler: "Zulüm ile âbâd olan, kahr ile berbât olur"

Fatma Gül MERDAN
İstanbul Delegesi

SENDİKALARI-MIZA TÜM GÜCÜMÜZLE DESTEK OLMAK ZORUNDAYIZ.

Yoksulluğumuzun ve çaresizliğimizin korkunç boyutlara ulaştığı şu günlerde HAK-İŞ KONFEDERASYONUMUZ tarafından tertip edilen 1. İŞÇİ KURULTAYI'nın biz işçilerin dertlerine çare aramada daha bir güçlü olmamız ve daha ileri haklar almamız için büyük bir adım olacağına inanıyorum.

Sendikal hak ve özgürlüklerin kısıtlandığı şu günlerde HAK-İŞ KONFEDERASYONU ve ona bağlı olan Sendikaların cesur, dinamik kadrolarının yaptığı hak mücadelesinde onlara işçiler olarak tüm gücümüzle destek olmak zorundayız. Bu mücadelede sonuna kadar onları destekliyoruz.

Ücretlerimiz yerinde sayarken, alım gücümüzü kemiren enflasyonun büyük boyutlara ulaştığı hayatın çekilmez duruma geldiği bilinen bir gerçektir.

Benim babam, gıda işkolunda bir ekmek fabrikasında çalışıyor. Sabah beşbuçukta işe gidiyor, akşam saat sekiz buçuğa kadar günde tam onbeş saat çalışıyor. Ne cumartesi, ne pazar ne de mesai ücreti var. Bu

vurdum duymaz, beceriksiz sendikalardan işçilerimizi kurtarmamız gereklidir. Bütün işçilerin HAK-İŞ'te toplanması, hak ve menfaatleri açısının kaçınılmazdır.

- Kira sorununun hepimiz için dert olduğu, maaşlarımızın tamamını kiraya versek bile depozit bulmamızın mümkün olmadığı bir durumda;

- Biz kadın işçilerin, işyerlerinde ağır şartlarda çalıştırıldığı bir dönemde;

- Kasabın yolunu aylardır unuttuğumuz, bir çift ayakkabı alabilmek için altı ay hesap yapmak zorunda olduğumuz şu günlerde;

DEVLET BÜYÜKLERİMİZE SESLENİYORUZ! Feryadımızı, ızdırabımızı duyunuz, bize kulak veriniz. Holdingleri, patronları koruyup kolladığınız kadar bizimle de ilgilenmek, dertlerimize çare bulmak zorundasınız.

İŞÇİ ARKADAŞLAR!

Daha iyi yaşama koşulları için,

ekonomik ve demokratik hak ve özgürlüklerimizin korunması için ve daha ileri haklara ulaşmamız için HAK-İŞ'te toplanalım. Hak-İŞ'in genç, dinamik kadroları ile omuz omuza emek mücadelesinde alinteri mücadelesinde yerimizi alalım.

Alinteri, emek HAK-İŞ demek diyor ve hepimizin hislerine tercüman olduğuma inanarak diyorum ki;

**EN BÜYÜK HAK-İŞ
BAŞKA BÜYÜK YOK**

Selahattin KARTOP-İzmir Delegesi

TÜRK-İŞ BATAKLIĞINDA ON SENE CİRPINDIKTAN SONRA, HAK-İŞ'İN GENÇ, DİRİ VE SAMİMİ ÇEHRESİ İLE CANLANDIM.

tım ve kendimi Türk-İş'e bağlı bir Sendikanın kurmayları arasında buldum. 10 sene Edirne'den Hakkari'ye, İzmir'den Sinop'a kadar yurdun her köşesine sendikacı olarak sesimi duyurdum, ama maalesef işçiye hizmet veren bir insan olarak duyurmadım. Türk-İş'in içinde kaldığım sürece duyurmanın mümkün olmayacağını anladım ve Hak-İş'e geçmeye karar verdim.

Ben, sizlere Türk-İş'in çalışmalarını ve işçiye bakış açısını, Hak-İş'in çalışmalarını ve işçiye bakış açısı ile neden Hak-İş'e geçtiğimi kısaca izah etmeye çalışacağım.

Değerli arkadaşlarım, Türk-İş'te sendika görevlileri son derece şaşaalı bir yaşantı içerisinde. İşçi, sorunlarının halli için kapılarda beklerken, sendikacılar otel lobilerinde, loş salonlarda zevk ve sefalarına bakarlar. İşçinin karşısına çıkınca da süslü süslü laflarla işçinin gözünü boyar ve çeker giderler. Onlar için hizmet ve sendikacılık budur, onlar için herşey mübahtır.

Türk-İş'e bağlı sendikaların yöneticileri ahab çavuş ilişkilerine son derece özen gösterirler. İşçiye hizmet etmek isteyenlere kesinlikle yönetimde yer vermezler. Onlar işçiye hizmet etmek isteyen sendikacı değil, kendilerine uyum gösterecek, otel lobilerinde, kapalı kapılar ardında yapılan pazarlıklara evet diyecek kişiler isterler.

Türk-İş ve bağlı sendikalardaki yolsuzluk iddialarının ayyuka çıktığını sizler de biliyorsunuz. Afgan

mücahitlerine toplanan 36 milyon lırayı zimmetine geçirmekten tutuklanan Tes-İş Başkanı hakkındaki yolsuzluk, Yol-İş Sendikasında toplanan iş riski adı altındaki işçilerin birikmiş paralarından 500 milyon lira paranın yendiğine dair iddialar ve daha niceleri, neden Türk-İş tarafından ele alınmıyor. Alamazlar çünkü bunlar basına intikal eden yolsuzluklardır, etmeyenleri ancak onlar biliyor.

Türk-İş, işçiyi robotlaşmış, devamlı çalışan bir makina olarak görmektedir. Haktan, adaletten bahsederek hak arayan işçi istemez. Eğer bir işçi hakkının alınması için Sendikasına giderse bil ki ertesi günü işten çıkarılmıştır.

Değerli arkadaşlarım, emeklilik yaşı kanunu ile kıdem tazimatı fon tasarısı bundan iki sene evvel Türk-İş tarafından hazırlandı ve hazırlanan metin bütün Sendikalara gönderildi. Sadık ŞİDE, Bakanlık zamanında sendika başkanları ile İzmir'de yaptığı toplantıda bizlere şunları söyledi: Türkiye'de çalışan her üç kişiden biri emekli beslemek mecburiyetindedir. Dünyanın hiç bir ülkesinde bu böyle değildir. Onun için emeklilik yaşı kanunu mutlaka çıkması gerekir. Hal böyle olmasına rağmen basındaki yaygalarına dayanamayan bir Milletvekili basına şu açıklamayı yaptı: **Ben bütçe Komisyonunda iken, Türk-İş'in emeklilik kanun teklifi geldi. Hükümetle Türk-İş'in teklifi aynı idi. Biz her iki teklifi birleştirdik ve**

Hak-İş'in 1. İşçi Kurultayı'nda sizlere hitap etmek ve sizlerle beraber olmak, benim için en büyük mutluluk kaynağı olmuştur. Bu güzide topluluğa hitaben yapacağım konuşmamı, tarihin şeref levhalarından alınmış ve Anadolu'nun yörelerinde bilinen bir kıssa ile başlamak istiyorum.

Adamın birisi oğlundaki kötü huyları görerek ona "Oğlum, sen adam olamazsın" demiş. Oğlu okumak için uzun bir süre babasından ayrı kalmış ve tahsilini bitirerek Kaymakam olarak göreve başlamış. İlk işi köyündeki babasını çağırarak "Baba, sen bana adam olamazsın diyordun, gör şimdi yerimi" diyerek büyüklenmiş. Baba ise elini öpmeye gelecek oğul beklerken oğlunun ayağına getirilmenin verdiği üzüntü ile "Oğlum, sen adam olmuşsun ama insan olamamışsın." demiş.

Ben de bundan 10 sene önce sendikacılık alanında adam olup, işçiye hizmet edeceğim diye yola çık-

kabul ettik diyordu. Çok kısa zamanda da Kıdem Tazminatı Fon tasarısı çıkacaktı. Bütün bunlar Türk-İş'in bilgisi dahilinde gelişmektedir.

Zamanın Tabii Senatörü, Türk-İş'in Genel Başkanı, aynı zamanda Sosyal Demokrat geçinen Halil TUNÇ, zamanın hükümetine işçi sorunlarına eğilmiyor diye işçi hakları adı altında siyasî yatırım yaparken, arkasından kendi görüşünde kurulan hükümetle yaptığı ilk iş TOPLUMSAL ANLAŞMA oldu. Bu anlaşma ile 12 Eylül öncesi işçiye asıl darbeyi Türk-İş indirmişti. Türk-İş, işine geldiği gibi iktidarlara çamur atıp, yasaları bahane etmekte ise de, burda tek suçlu Türk-İş'tir. Metrede, arşında bozukluk yok ama tezgahta kesilen kumaş noksan çıkıyor. Kilo da okka da bir değişiklik yok, ama terazide tartılan ekmek noksan çıkıyor. Demek oluyor ki, tezgahtaki adam bozuk. Bu bozuk tezgahtarlığı yapan Türk-İş'in değişmesi gerekiyor. Gelin hep beraber, elele verelim Türk işçisinin muzır olan Türk-İş'in işçinin yakasından elini çektirelim.

Değerli işçi kardeşlerim, Türk-İş'in işçiye yaptığı zulümler anlatmakla bitmez. Bir de Hak-İş'e bakalım, 10 senelik Sendikacılık hayatımdan sonra neden Hak-İş'e

geçtim, bunları kısaca sizlere izah etmeye çalışacağım.

Hak-İş'i, Türk Sendikacılığında yeni ve orjinal bir ses, dinamik bir kadro ile ortaya çıkan, haklı gördüğü her konuyu koparan, Türk Sendikacılık geleneğinde alışılmamış bazı fikir ve uygulamaların savunucusu olarak görmekteyim.

Hak-İş, Türkiye'de izdirap çeken işçinin müsebbibi olarak, çarpık zihniyetli sendika ve konfederasyonları görmektedir.

Hak-İş, Türk işçisini, milli ve ahlâkî değerlerine sahip, aynı görüş ve düşünce içerisinde, devlet ve millet malına sahip çıkan, vatanını seven kişiler olarak görmektedir.

Hak-İş'e göre Türk işçisi, hiçbir zaman kökü dışarda bir kısım ideolojileri benimsememiştir. Türk işçisinin felsefesinde bunlar yoktur. İşçiyi gruplara ayıran, paramparça eden, kardeşi kardeşe vurduran çarpık zihniyetli sendikacılığı Hak-İş reddetmektedir. Hak-İş'e göre bütün işçiler kardeşlerdir. Bu bakımdan Hak-İş'in var olduğu her yerde barış ve kardeşlik bağlarının bir kat daha artacağına inanıyorum.

Hak-İş, işçi-işveren tezdâdî değil, kavgayı değil, barışı hedef almaktadır. Hak-İş, emeğe ve alınter'ne hürmetkâr işveren istemektedir.

Hak-İş, Türk işçisini, düşünen

ve hisseden, acı ve tat duyan midesi olduğu gibi, kalbi de olan bir yaratık, yani kısaca insan kabul etmektedir. İşçiyi, patronların maddî refahını arttırıcı kuru bir makina olarak değil, bir takım his, meyil ve şevklerden teşekkül etmiş, maddî görünümünden çok, manevî cephesi olan üretici bir varlık olarak görmektedir.

Ekonomik alanda her ne kadar ücret, emeğin fiyatı ise de Hak-İş'e göre bir fiat değil, bir haktır. Hem öyle bir hak ki, sarf edilesinden sonra tekrar iktisabı mümkün olmayan bir karşılıktan doğmaktadır. İşçi ücretleri helâl kazançtır. Bir daha geri dönmeyecek yatırım olan emeğin karşılığıdır.

Değerli işçi kardeşlerim! Ancak yukarıda birkaçını sayabildiğim böylesine değerli görüş ve düşünceler içerisinde olan Hak-İş Konfederasyonu ile çalışmak, benim için bir zevk olmaktadır. Bu kısa konuşmam içerisinde, Türk-İş'in zulümlerini, Hak-İş'in hizmetlerini anlatmanın mümkün olmayacağını sizler de takdir edersiniz. Sözlerime, burada son verirsem bu kurultayın biz işçilere ve topyekün milletimize hayırlı olmasını diliyorum, bu yüce topluluğu saygı ve muhabbetle selâmlıyorum.

Vahit OKAY-Manisa Delegatesi

HAKLARIMIZI ÇİĞNEYEN İŞVERENLER KÂRSISINDA BAŞVURDUĞUMUZ ADLİYE MEKANİZMASI AĞIR İŞLEMEDİR.

Sözlerime başlarken hepinizi saygı ve muhabbetle selamlar, efeler diyarı Ege Bölgesinin şirin beldesi Manisa'mızdan işçi kardeşlerimizin selâmlarını hepinize iletmeyi kendime bir borç bilirim.

Muhterem kardeşlerim, söz alacak arkadaşlarımızın fazla olması nedeniyle kısa bir konuşmayla konuşmamı bitireceğim, konuşmam arasında herhangi bir hatam olur ise hepinizden peşinen özür dilerim.

Malûmlarınızdır ki, 1475 Sayılı İş Kanunu Çalışan insanlara bazı hak'lar getirmektedir. Bunun

yanısıra 2821 ve 2822 sayılı Grev ve Lokavt Yasaları çalışanlara hak almak için düzenlenmiştir. Bizlerin işçi olarak işverenlerimizden istediği tek şey Yasaların bizlere tanıdığı ve getirdiği hakları tam manası ile tatbik etmeleridir. Ne yazık ki bizler, Yasaların tatbikini beklerken bazı işverenlerin yasalara saygılı olmadıklarını ve bazı işyerlerinde 1980 yılından bu yana TİS yapmadan asgarî ücretle işçi çalıştırdıklarını; bazı işyerlerimizde ki bu Manisa Merkezimizde halen yapıldığı şekilde işyeri Temsilci ve Baştemsilcisinin TİS maddelerimize ve Yasalarını-

za ters düşecek şekilde işten çıkarıldıkları ve davalarının açılmasıyla 2 ay gibi bir sürede bitmesi gerekirken 6 ay gibi uzun bir zamanda halâ neticelenmemesi maalesef ve maalesef adliye koridorlarında ömür tüketmekle ülkemizdeki Adliye Mekanizmasının sağlıklı yürümediğinin açık kanıtıdır.

Bizler, artık inanıyoruz ki, ülkemizde çalışan insanların müdafaasını sendikalardan başka yapacak hiç bir kuruluş yoktur. Oyleyse biz çalışanlar, Sendikalar arasında çalışan işçinin hak ve menfaatlerini tam manasıyla koruyan ve sonuna kadar koruyacak olan Sendikanın çatısı altında birleşelim.

Biz Ege çukurundan çalışan insanlar olarak denenmiş bir daha denemekte yarar görmediğimiz için Türk-İş ve ona bağlı Sendikalardan ayrılarak Hak-İş'e bağlı değerli Sendikalarımızın çatısı altında toplandık ve çığ gibi büyütüyoruz.

NEDEN HAK—İŞ DİYORUZ?

Bizler inanıyoruz ki Hak-İş çalışanların müdafaasını tam manâsı ile yapan, kapalı kapılar arkasında TİS yapmayan, bir telefonla TİS bitirmeyen tek Sendikadır. "BU MEMLEKETTE BU YASALARLA BU KADAR SENDİKACILIK YAPILIR" diyen Sayın Şevket YILMAZ ve Sayın Sadık ŞİDE'ye diyoruz ki; Bas-bas bağırıyorsunuz. Fakat bağırırsanız da, çağırırsanız da iş işten geçmiş, İZMİR MİTINGİ'nizde katılan işçiler sizlere gereken cevabı vermiştir.

İşte bizler HAK—İŞ'e bunun için inanıyoruz. HAK—İŞ büyüştür ve her geçen gün büyüyecektir, biz çalışanların müdafaasını en üst düzeydeki Devlet Büyüklelerimiz karşısında dahi alını açık olarak yapacaktır. Bu nedenle HAK—İŞ ve HAK—İŞ'e bağlı Sendikaların çatısı altında toplandık ve bütün işçileri de toplanmaya devam ediyoruz.

Sözlerime burada son verirken beni değerli zamanlarınızı ayırarak dinlemek lütfunda bulunduğunuz için teşekkür ederim. Kurultay'ımızın hepimize hayırlı olmasını diler, saygılarımı sunarım.

KAPICI VE KALORİFERCİLER, İNSANLIK ONURUNDAN UZAK BİR YAŞAMA TERKEDİLMİŞLERDİR.

Çalışma hayatının her kesimi gibi temsil ettiğimiz kapıcı ve kaloriferci işçiler de sancılıdır. En büyük işçi konfederasyonu olarak, basında ve kamuoyunda ahkâm kesenlerin sayesinde Kapıcı ve Kaloriferci işçiler durmadan eziyet çekmektedir.

12 Eylül öncesi esnafların kenk indirdikleri bir dönemde, kapıcı ve kaloriferci işçiler ellerindeki servis sepetlerini bırakmamışlardı. Ama, ne yazık ki bu çalışanlar ordusu 1971 yılında 506 sayılı yasa kapsamına alınmasına rağmen bu güne kadar işverenin gözünde işçi olarak görülmediği gibi insan oldu-

ğunu ve yaşama hakkı bulunduğunu dahi kanıtlayamamıştır. Eğer kanıtlamış olsaydı, insan onuruna yaraşır yerlerde ikamet ederlerdi. Lağım sularının yağmur gibi yağdığı, güneş ısısından yoksun, elektrik ışığı ile gündüz ile geceyi fark edemeyen karanlık dünyalarda büyüyen kapıcı çocuklarına, "Bu çocuklar bizim" deyip sahip çıkacak bir sosyal devlet anlayışı bekliyoruz.

Ölmeden mezara konulmuş, kapıcı ve kaloriferci işçilerinin dertlerine hiç bir yetkili merci çare aramamıştır. Danışma Meclisi 2814 Sayılı Kanunun ek ikinci maddesini getirerek, kapıcıya sürgün hayatı başlamıştır.

Bu bebal Türk-İş'in ve 28 nolu işkolunda kurulu Belediye-İş Sendikası'nın sırtında bir kambur olarak kalacaktır.

1982 Anayasasında, mesken hürriyeti, çalışma hürriyeti, yaşama hürriyeti olmasına rağmen, kapıcı yarın aynı konutta oturacağından ve aynı işyerinde çalışacağından emin değildir. Çünkü 2814 sayılı yasanın ek ikinci maddesi hükmüne göre mülki âmir emir verir, zabıta kuvveti ile sokağa atılabilir. Kapıcının çocuğu bir ders yılında üç okul değiştirmek zorunda kalmaktadır. Öğretim özgürlüğü, Anayasa teminatı altında olmasına rağmen, kapıcı çocuğu sürgün hayatı korkusuyla büyümektedir.

Değerli işçi kardeşlerim, bu güne kadar sizlerin aidatını alarak ve sizlerin ismini anmaktan utananlar, bir gün tarih önünde hesap vereceklerdir. Yetkili mercilerden köle misâli hücrelerde yaşayan, kapıcı kardeşlerimizin yaralarını sarmalarını istiyoruz.

150 bin kapıcı bulunan İstanbul'da %80'i sigortasız ve bütün haklardan mağdur bir durumda çalışmaktadırlar. Sorunlarımız Hak-İş'e bağlı Hizmet-İş Sendikası gündeme getirmiş, TBMM'ne rapor sunmuştur.

Hak-İş bu sancuları dindirmek ve çalışanlar ordusuyla bütünleşerek bu salonda bütün yurda dalga dalga dağılan gür bir sesin ve onurlu mücadelenin sembolü olarak doğruya ve güzele doğru yürümeye devam edecektir.

HAK-İŞ Genel Sekreteri Hüseyin TANRIVERDİ'nin Kurultay'ı Açış Konuşması

BU KURULTAY'DA İŞÇİNİN, EZİLENİN, MAZLUMUN SESİ YÜKSELECEK.

1. İşçi Kurultayımıza teşrif eden: Muhterem Genel Başkanımız. - Hak-İş'in onurlu mücadelesinin başraktarı değerli arkadaşlarımız. - Saygı değer konuklarımız. - Kurultayımızı izlemekte hassasiyet gösteren, aynı hassasiyeti değerlendirmelerinde de göstereceğine inandığım TRT ve Basınımızın mümtaz temsilcileri, - Anadolunun bağrından fıkkırıp salonumuzda biriken kıymetli delegeler, - Ükemiz iktisadi kalkınmasının temel ögesi fedakâr, cefakâr ve fakat MAZLUM işçi kardeşlerim. Hepinize birden, Hak-İş adına, İşçi hareketi adına, kurultayımıza hoş geldiniz diyor, Saygılarımı sunuyor, muhabbetlerimle selamlıyorum. Muhterem arkadaşlarım, - Ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik ve sosyal bunalımların, - Çalışma hayatı, işçi sorunları, sendikal hak ve özgürlüklerin, - Top yekün dert ve ızdıraplarımızın tartışılacağı HAK—İŞ 1. İŞÇİ KURULTAYINI açıyorum.

Aziz Kardeşlerim, Konfederasyonumuz henüz 10 yaşındadır.

Saymakta yarar görmediğim bütün olumsuz şartlara rağmen ar-

tık TÜRKİYE'de HAK—İŞ vardır ve güçlüdür.

Çalışma hayatında değişik bir ses olarak tanıtmakta olduğumuz HAK—İŞ'in 1. İşçi Kurultayı, Türk işçi hareketinin birinci derecede sorumluluk taşıyan temsilcilerini bir araya getirmiş bulunmaktadır.

Bu kurultay sendikacılık tarihimize en önemli işçi hareketi olarak geçecektir.

Çünkü;

Bu kurultayımızda, ezilenlerin, mazlum insanların sesi yükselsecek,

Bu kurultayımızda, bu güne kadar dardını kendi sinesine çekmiş olan emekçiler alınteri dökener haykıracaklardır.

Değerli arkadaşlarım, onun için bütün gözler bu güne toplanan kurultayımızdadır.

Tüm kamuoyu izleyeceğimiz politikayı sabırsızlıkla beklemektedir.

Artık Hak-İş ve Hak-İş'in işçi hareketi, yalnız işçilerin sorunlarını dile getiren, işçilerin sorunlarını çözen bir hareket olmayı aşmış, ülkenin tüm sorunlarını kendine amaç edinen, dert edilen bir hareket halinde gelmiştir.

Aziz Kardeşlerim.

Türk sendikacılık hareketi sorunlarını daha demokratik, daha özgürce tartışan bir harekettir.

İşte bu gün, bu tarihi kurultayımızda; ülkemizin sorunlarını, dert ve ızdıraplarımızı özgürce bir ortam içinde tartışıp bunlara çözüm yolu araştıracağız.

Sizleri buraya toplamamızın amacı, sizlerin özlemlerinizi, gözlemlerinizi burada dile getirmenizi sağlamak ve ondan sonra da Hak-İş organlarının bu özlemler ve gözlemler doğrultusunda kararlar almasını temin etmektir.

Değerli Arkadaşlarım.

Şu muhteşem topluluk bizim gücümüzü ve kuvvetimizi, bizim birbirimize olan bağlılığımızı, dayanışmamızı en belirgin bir şekilde sergilemektedir.

Hak-İş topluluğu bu bütünlüğünü hiç bir şeye feda etmeyecektir. İşçiye hizmetin tek yolu bütün olarak hareket edebilmektedir. Biz meselelerimizi elbette büyük bir özgürlük içinde tartışacağız ve tartışmaya devam edeceğiz. Bundan alınmağa, bundan ürkmeye hiç gerek yoktur.

Şunu kesinlikle ifade edeyim.

Hak-İş, yeni ve kalıcı haklarla yeniden bezenmek için meşru zeminlerde netice alınıncaya kadar hak arama kavgasını amansız sürdürecektir.

Çünkü Hak-İş, zalimin ve mazlumun olmadığı ileri ve müreffeh bir Türkiye için vardır.

Bu inanç, bu heyecan, bu ülkü sizde var. Onun için kendimize güveniyoruz. Önümüzdeki günlerde bu mücadelelere, bu hizmetlere, yenilerini ekliyeceğiz. Bu konuda bizlere yardımcı olacağınıza, destek olacağınıza inanıyoruz.

Değerli arkadaşlarım sözlerimi burada noktalıyorum. Kurultayımızın Türk İşçi hareketine, Milletimize hayıflı olmasını niyaz ediyorum.

Muhterem kardeşlerim,

Kurultay yürütme kurulu olarak tesbit ettiğimiz sesli sloganlarımızı da hatırlatmakta fayda görüyorum.

Bu sloganlarımız haricindeki sloganların bizimle bağı yoktur. Ayrıca sloganlar atılmamasını da hususen rica ediyorum. Uyarıma uyacağınızdan da eminim.

Bu sloganlarımız;
**BİZ BİZ BİZ, HAK—İŞÇİYİZ
ÖZGÜRLÜK HAK—İŞ
ADALET HAK—İŞ
HAKKANIYET HAK—İŞ
SAADET HAK—İŞ
HAK—İŞ ÇİYİZ GÜÇLÜYÜZ
GREV HAKKIMIZ ENGELLENEMEZ
ALİNTERİ EMEK,
HAK—İŞ DEMEK
HEM İŞÇİYİZ HEM GÜÇLÜ
HAK İŞÇİYİZ HAK İŞÇİ
İŞÇİLER EL ELE
BİRLİKTE HAK—İŞ'E**

TÜRKİYE'NİN YASAKLAR ÜLKESİ DEĞİL, ÖZGÜRLÜKLERİN, SENDİKAL ÖZGÜRLÜKLERİN VAR OLDUĞU BİR ÜLKE OLMASINI İSTİYORUZ.

Saygıdeğer Misafirler,
TRT ve Basının Değerli Mensupları,
Aziz İşçi Arkadaşlarım,

HAK-İŞ 1. İşçi Kurultayına işçi hareketi adına, HAK-İŞ adına hoş geldiniz diyor, yapılan davete icabet ettiğinizden dolayı şükranlarımı sunuyor, konuşmama başlarken hepinizi hürmetle, muhabbetle selamliyorum.

Aziz İşçi Arkadaşlarım,
HAK-İŞ'i biliyorsunuz, tanıyor sunuz. Bu nedenle uzun uzadıya kendimizi anlatmıyor, sadece sizler için var olduğumuzu, hak kavganızın amansız savaşçısı olduğumuzu söylemekle yetiniyor ve sizleri **ÜLKEMİZDE DEMOKRASİ TİM GEREKLERİYLE İŞLETİLSİN** kampanyasına davet ediyorum. Sizleri burada **toplamanızın maksadı, özlem ve beklentilerinizi dile getirmenize fırsat tanımak ve ilgililerin bilhassa siyasal iktidarın siz çalışanların söylediklerine kulak vermelerini ve Demokrasinin ülkemizde tüm gerekleriyle işletilmesini temindir.**

Çalışma hayatının en sıkıntılı anlarını yaşadığımız şu günlerde ülke genelinde çağrılan 3 bin işçinin ve işçi hareketinin birinci derecede sorumluluğunu taşıyan yöneticilerinin müştereken problemlere parmak basması ve çıkış yolu göstermeleri elbetteki Türk Çalışma Hayatına çok önemli bir işçi hareketi olarak geçecektir. Bu tür toplantıların kapsamlı ve periyodik olarak ülke genelinde yaygın bir biçimde devam etmesini temenni ediyorum. Muhterem arkadaşlarım, Türk İş Hukuku'nun kısa sayılabilecek geçmişi içinde büyük gelişme gösterdiği ve toplum içinde işçi hareketinin her geçen gün artan ağırlığı yazık ki 982 Anayasasının bir kısım hükümleri ile 7 Mayıs 1983'te yürürlüğe konan 2821 ve 2822 sayılı yasalarla ortadan kaldırılmak istenmiş, kısmen de muvaffak olunmuştur.

Yeni düzenlemelerle işkolu düzeyinde "Tek Tip Sendikacılık" ika-me edilmiş, çalışanlar ordusu, sizler istemerseniz de malum kuruluşlara üye olmaya mahkum edilmek istenmişsiniz. Ancak sizlerin bizlere olan güveni ve yöneticilerinizin samimi gayret ve azmiyle üzerinizde oynamak istenen oyun bozulmuş Elhamdülillah "surda gedik" açılmıştır.

"Sürda bir gedik açtık mukaddes mi mukaddes, Ey kahpe rüzgar artık ne yandan esersen es."

Aziz işçi arkadaşlarım, varlığınıza artık masa başı Senrikacılığı tarihe karışmıştır, emek istismarı sona ermiştir, Sendika ağaları da kendilerini sizlerin ayağına gelmeye mecbur bırakılmışlardır, rahatları bozulmuş HAK-İŞ'le çalışma hayatında gerçek temsil başlamıştır. Onun için diyoruz ki; HAK-İŞ'in varlığı başlı başına büyük bir hadisedir. Mevzuata rağmen varsınız, Türk-İş'e rağmen varsınız, işverenlere rağmen varsınız, bütün engellere rağmen varsınız, onun için varlığınız ne büyük manalar ifade ediyor, takdiri siz değerli arkadaşlarıma bırakıyorum.

Yüzlerdeki maskeler artık tek tek düşüyor,
Köhneleşmiş zihniyet temelinden göçüyor,
Çalışanı köle gibi, kuzu gibi görenlere oh olsun,
Çığ gibi büyüyerek işte HAK-İŞ geliyor.

Aziz arkadaşlarım, Dünyanın birçok ülkesinde değişik idari sistemler uygulanırken, ülkemiz Demokrasiiyi, en iyi idare şekli olarak da Demokratik Cumhuriyeti benimsemiştir. Toplumumuzun bütün katmanlarına bu müesseseyi özelliklerinin tümüyle benimsetmek ve yaşatmak herkesten önce Devleti elinde tutanların görevi olmalıdır.

Ülkemizde halen Demokrasi var mı tartışması gündemde ise elbetteki gelmiş geçmiş idarelerin payı büyüktür. Türkiye batınının ayrılmaz bir parçasıdır teranelerini ağızlarından düşürmeyenler, batılı anlamda Demokrasiiyi bu Milletten neden esirgediklerini de açıklamak zorundalar. Demokrasi ya vardır veya yoktur. Şayet her gelen idare bütünün bir bölümünü, sonra gelen de başka bir bölümünü askıya alır veya uygulamaya koyarsa, Demokrasi rafta, keyfi idare revaçta tartışma-

İNIN SONA ERDİRMENİN İMKÂNİ YOKTUR. Türkiye bir hukuk devletidir, keyfilğe asla müsaade edilmemelidir.

Değerli arkadaşlarım, bizler yıkmaya, tahribe değil, imara ve yapmaya memuruz. Bu nedenle HAK-İŞ değişik bir sesin adıdır diyoruz. Onun için yıkılması düzen diyerek sokaklara dökülüyoruz, tam aksine 982 Anayasasının Cumhuriyetin nitelikleri başlıklı 2. Maddesinde yerini bulan;

— İnsan haklarına saygılı, Demokratik bir Türkiye istiyoruz. Türkiye'nin Sosyal Hukuk Devleti olduğunu Anayasaya dercedenlerden sadece sözlerinin eri olmalarını ve ülkeyi yasaklar ülkesi değil, özgürlükler ülkesi yapmalarını istiyoruz.

Demokrasilerde Sendikalar vazgeçilmez unsur kabul edilmiştir. Üzülerek ifade ediyorum ki bugün ülkemizde hür sendikacılık tartışma konusudur.

— Sendika seçiminin,
— Yönetime seçilmenin,
— Katılımcılığın ve gelişmeciliğin öngörülmediği, hatta kısıtlandığı yasal düzenlemelerle ne demokrasi adına hür Sendikacılıktan ve nede Türk sendikacılığının gelişiminde söz etmek mümkündür.

Bir sistem ki;
— Her çalışan Sendikalı olmuyorsa,
— Sendikanın mali kaynakları kurutuluyorsa,
— Grev hakkı, kurşun sıkılmaz silah ise,
— Siyasi iktidarın gölgesinde sendikacılık öngörülüşse,
— Çift engelli yarışma tamamlanmazsa,
— İşverenin ağzı kulaklarındaysa herhalde bu sistemde anormallik had safhada demektir.

Bugünkü yasalar tersine atılmış bir adımdır. Kazanılan haklar yok farzedilmiş, silbaştan yapılmıştır. Gövde büyüdüğü halde elbise daraltılmıştır. Hiçkimse irticayı başka yerde aramasın, işte irtica buradadır. Muasır medeniyet seviyesine geriye, tersine adım atarak mı ulaşacaksınız.

Değerli arkadaşlarım, 12 Eylül öncesi bir kısım maksatlı kişilerin faaliyetlerinden bütünüyle çalışma hayatı ve çalışanlar sorumlu tutulmuştur. Bu nedenle bugünkü yasalar bütünüyle tepki yasalarıdır.

Bugünkü sıkıntı işte buradan kaynaklanmaktadır.

12 Eylül yönetiminde sivil idareye geçiş genelde memnuniyet uyandırmış, ancak bugün memnuniyetin yerini kâbus almıştır. Milletimiz üniformasız bir askeri yönetim mi işbaşındadır sorusunu sormaktan ne yazık ki kendini alıkoymamaktadır.

— İşte sözleşmelere müdahale had safhadadır,

— Polisiye tedbirler hergün artırılmaktadır,

— Yasaklar çoğaltılmaktadır. 12 Eylül yönetiminin dahi reva görmediği önemli gerilemeler bu millete reva görülmektedir. Bu noktada bir temel düşüncemizi ifade etmek istiyorum. Yasaklarla, polisiye tedbirlerle uzun vadeli huzuru temin ve tesis mümkün değildir. Mesele tamamen eğitim ve kültür meselesi olarak ele alınmalıdır.

Muhterem arkadaşlarım, 982 Anayasası başta da ifade ettiğim gi-

la bu müsbet hükümleri fiilen uygulanamaz hale sokacaksınız. Buna kimsenin hakkı olmamalıdır. Anayasa, bu müsbet hükümleri yanında asla kabûlü mümkün olmıyan ağır hükümleri de ihtiva etmektedir. Milli bünyeye uymamakta, Milletimizin özlem ve temayülüne ters düşmektedir. Baskı ve millete güvensizlik ifade eden ağır ve taşınmaz hükümler bulunmaktadır. Büyük çoğunluğun tepkisiyle karşı karşıya oluşu da buradan kaynaklanmaktadır.

Değerli arkadaşlarım, biz bir işçi kuruluşuyuz bu nedenle öncelikle Anayasa'nın 51. 52. 53. ve 54. maddeleri ile 2821 ve 2822 sayılı yasalar, iş mevzuatı tümüyle yeniden düzenlenmelidir.

Biz bu talebimizi çalışma hayatının ve topyekün Milletimizin yeniden o karanlık günleri yaşamaması için yapıyoruz. Samimi inancım olarak ifade ediyor ve kabul görmesini temenni ediyorum ki bugünkü yasal tıkanıklıklar, müdahaleler ve keyfi-

bi temel insan haklarına saygıyı, sosyal Devlet olmayı ve Hukukun üstünlüğünü temel ilke olarak kabul ve vaz etmiştir. İşte bu yönüyle Anayasa ve yasalara sahip çıkıyor, bu temel ilkelere ters düşen, ihtiyaca cevap vermekten uzak, geniş halk kitlelerinin tepkisiyle karşı karşıya olan bütün antidemokratik hükümlerin ve uygulamaların ortadan kaldırılması için, keyfiliklerin son bulması için meşru mücadelemize katılmanızı rica ediyorum. 986 yılının hak arama değil, var olan hakkımızı alma yılı olmasını temenni ediyorum.

Anayasada "...İşçiler ve işverenler... önceden izin almaksızın sendikalar... kurma hakkına sahiptirler." "Hiç kimse sendikaya üye olmaya, üye kalmaya, üyelikten ayrılmaya zorlanamaz." diyeceksiniz, ancak bilahare çıkardığınız yasalar-

likler çalışma hayatı ve memleketimizi yeniden anarşi ve huzursuzluğa hızla sürüklemektedir. Anarşi ve terör bugün sokaktan çekilmiş ancak ne varki yasalara girmiştir. Çalışma hayatının huzuru, memleketimizin istikbali ve bekası için bu samimi sesimize kulak verilmesini diliyorum.

Muhterem arkadaşlarım, çalışanların sıkıntıları ne yazık ki bugün sadece yasal düzenlemeler değildir. Ortadirek diye vasıflandırılan büyük çoğunluğu topyekün ortadan kaldırmak için yürürlüğe konan ve bütün acımasızlığıyla dar ve sabit gelir guruplarına uygulanan 24 Ocak kararları en büyük tesirini maaş ve ücretliler üzerinde göstermiştir. 980'e göre reel ücretlerde yaklaşık % 50 gerileme olmuştur. Üretimi arttırmak, fiyat artışlarını önlemek ve enflasyonu aşağı çekmek, emeğe en düşük ücreti vermekte

gerçekleştirilmek istenmiştir. Milletimizin büyük çoğunluğu açlıktan, gıdasızlıktan ölmek için savaş verirken, küçük bir zümre lüks ve israf içinde yüzmektedir.

Biri yer biri bakar, kıyamet ondan koparmış. Benim işçim akşam işinden evine dönerken çocuklarına bir simit dahi alamamanın hüznünü yaşarken, öte tarafta kerevit bulamadığı için düğün erteleyenlerle aynı yaşamı paylaşmalarının izahı yapılabilir mi. Böyle bir ülkede huzur olur mu, barış olur mu?

Televizyon ekranlarında pembe dünyalar ve aydın yarınlar hayal edenler, pastayı büyüttüklerini iddia edenler size sesleniyoruz pasta büyüdüyse hani geçinemiyen insanlara. Yoksa bu milleti açlıkla terbiye etmek niyet ve azmindeyiz.

Fiyatların serbest, ücret artışlarının komutla belirlenmesinin bize göre mantığı yoktur. **Özeti faiz, vergi ve zam olan tüm ekonomik**

modellerin sonunda hüsrana vardır, ezilen vardır, sömüren ve sömürülen vardır, ama kesinlikle ifade ediyorum ortadirek yoktur.

Ülkemizin bugün içine düştüğü ve hergün daha da kötüye doğru götürülen sosyo-ekonomik durumu, dar gelirli için tam bir felaket tablosudur. Sanayileşme ve işsizlik bir kenara bırakılmıştır. İş ve aşırı olmayan işsizlerin sayısı her geçen gün daha da artmakta, toplumun esasen çatırdamaya başlamış temellerini kökünden sarsmaya devam etmektedir.

Türkiye fert başına milli gelir açısından 10 sene gerilere götürülmüştür.

975'te 935 dolar olan kişi başına düşen milli gelir, 977'de 1172 dolara çıkmış,

980'de 1313 dolarda alınan kişi başına Milli gelir, iyiye gidiyoruz denilen ekonomi sayesinde bugün sadece 950 dolar mertebesine düşürülmüştür.

Değerli arkadaşlarım, görüyor-

sunuz ki sonuçta ekonominin hangi yanını ele alırsanız alın karanlık bir tabloyla karşı karşıyayız. Ama istikbale, bütün olumsuzluklara rağmen umutla bakabiliriz. Zira ümitsizlik ve teslimiyetçilik sendikacılığın ruhuna zıttır. Doğruların ve doğru söylenenlerin belki kısa vadede kabulü zordur. Ancak uzun vadede beyanlarımızın günlük yaşantıda doğrulanması, teşhislerimizin ve taleplerimizin haklılığını göstermektedir.

Bu nedenle bugün de huzurunuzda bir kısım acı gerçekleri vakitim nisbetinde ifadeye çalıştım.

Muhterem misafirler, Aziz İşçi arkadaşlarım, netice itibarıyla Sendikalar birer talep müesseseleridir. Taleplere kaynak bulmak ise tamamen özel ve Kamu kesimi işverenlere aittir. **Ancak son günlerde müşahade ediyoruz ki sayın Başbakan da almadan vermek ve-**

ya sadece vermek Cenabı Allah'a mahsustur demektedir. Bizde diyoruz ki Allah size insaf versin biz size alınteri verdik, göz nuru verdik, sağlığımızı ömrümüzü verdik, ama siz emekli olmadan bize kabri reva gördünüz.

Almadan vermek Allah'a mahsustur kaynak gösterebilir diyenlerin kulakları çınlasın. Tahminlerin çok üstünde 1,5 trilyon KDV marifetiyle vergi veren millettendir hâlâ ne beklersiniz. Bu kaynak değil midir? Petrol fiyatlarının düşüşünden sağlanan ek gelir kaynak değil midir?

Hiç e! deşmeyen yeraltı ve üstü zenginliklerimiz kaynak değil midir? Sizin vermeye niyetiniz yoksa, atıl kapasiteyi harekete geçirmek için kokteyl ve defilelerden ayıracak vakitiniz yoksa elbetteki bizim de o zaman diyecek sözümüz yoktur. Ama bu millet bunların hesabını yapacaktır.

Değerli arkadaşlarım, sözlerimin sonuna gelmiş bulunuyorum ve

konusmamı şu cümlelerle özetlemek istiyorum.

— **Temel insan haklarına saygılı, Demokrasinin tüm gerekleriyle işletildiği bir Türkiye istiyoruz.**

— **Türkiye'nin Sosyal Hukuk Devleti olduğunu Anayasaya dercedenlerden, öncelikle kendilerinin bu müsbet hükümleri hayata geçirmelerini bekliyoruz.**

— **Türkiye'yi yasaklar ülkesi değil, özgürlüklerin, sendikaların özgürlüklerin var olduğu bir ülke haline getirmelerini istiyoruz.**

Taleplerimiz herkesin ve bilhassa ülkemizin menfaatine olan taleplerdir. Hiç kimseden hakkımız olmıyanını istemiyoruz. Sadece;

- **Ekmek istiyoruz,**
- **Barış istiyoruz,**
- **Özgürlük istiyoruz.**

Bu duygu ve düşüncelerle hepimizi yeniden hürmet ve muhabbetle selamlıyor, coşkulu katılıma ve bize güç vermenize candan teşekkürler ediyorum, kurultayımızın başarılı geçmesini Cenab-ı Hak'tan niyaz ediyorum değerli arkadaşlarım.

Şimdi söz sizlerin, buyurun.

GÜNEYDOĞU VE DOĞU ANADOLU İNSANI, İŞ İMKANI OLUŞTURACAK YATIRIMLAR İSTİYOR.

Hak-İş 1. İşçi Kurultayında güneydoğuyu temsilen bu büyük günde konuşma hakkının bana tevcih edilmesinden dolayı huzurlarınızda Hak-İş Konfederasyonu sayın yöneticilerine, kurultayda emeği geçen işçi arkadaşlarıma şükranlarımı sunmak istiyorum.

Sizleri Güneydoğudaki tüm işçi arkadaşlarım adına selamliyorum, konuşmama başlıyorum.

Hepimizin bildiği gibi sanayi yatırımları doğu ve güneydoğu bölgelerimizin aleyhine İstanbul-İzmir ve diğer büyük kentlerimizde yoğunlaşmıştır. Hükümetler işbaşına gelmeden bu yatırımların doğu ve güneydoğu bölgelerimize kaydırılacağı üzerine söz vermektedirler, ama icraat da bu vaatleri gerçekleştirmiş göremiyoruz.

Bugün artık 100 bini aşkın, milyona tırmanan nüfusla birçok güneydoğu ve doğuanadolunun büyük kentleri gerek insangücü, gerek sanayi hammaddesi üretimi, gerekse tüketim, içpazar açısından her türlü endüstrinin yükünü taşıyacak güce erişmiştir. Artık ne hükümetlerin nede özel sektörün kendini finanse edemeyen kârsız yatırımlardan kaçmak bahanesi geçerli olamaz. Kaldı ki bu yatırımlar güney doğu bölgelerimizdeki çığ gibi işsizliği önlemek, Türkiye'nin geleceğini güvence altına almak bakımından hükümetlerin unutulmaz ve kaçınılmaz görevidir.

Hükümetler gelişmiş olan bölgelerdeki yatırım riskini göze alırsa, büyük kentlerimizde çığ gibi büyüyen işsiz gücünü önleyerek, bu kentlerdeki çözümü güçleşen sorunları engellemiş olacaktır. Devlete karşı vatandaşlık vazifesini yerine getiren yöre halkı Dev-

letten de sadece yadellere düşmeden kendi bölgesinde çalışabileceği iş alanları ve insanca yaşayabileceği bir ücret talep etmektedir. Alınları ve namusuyla yaşayan herkesin belirli standartlara göre beslenmek, barınmak, çocuklarını okutmak, hastasını tedavi ettirmek, çalıştığı

işte ilerlemek, biraz dinlenmek ve geleceğini sigorta altına almak, bütün bunlar en doğal hakları değil midir?

Bugünkü şartlarda bürüt 41.400 asgari ücretle yukarıdaki belirttiklerimizden hangisi gerçekleşebilir. Bugün bir gece konunun kirası bile asgari ücretin 3/2 sini alıp götürmektedir. Yine ülkemiz güney doğusunda kurulan ülkemiz sanayiinin belkemiği sayılan Türkiye Elektromekanik Sanayii'nde çalışan kalifiye işçilerin aldıkları maaş ortalamasını şu örnekle somutlaştıralım.

Bu fabrikada çalışan bir yönetici 300 bin ile 800 bin lira arasında değişen bir maaş alırken, alınları döken tüm işi omuzlarda taşıyan bir işçi 35 bin ile 50 bin lira ücret alabilmektedir. Her yıl % 50 seyreden enflasyonla nasıl bir yaşama mücadelesi verebiliriz. Yine Diyarbakır'daki Tekel Sigara Fab. 5 yıldan buyana kapisına kilit vurulmuş bekletilmesi ibret vericidir. Bu gibi fabrikaların yanında yeni fabrikaların hizmete açılması, milli gelirden emekçilerinde adil bir şekilde pay almasını sabırsızlıkla bekliyor ve bunu yetkililerin dikkatine sunuyoruz.

Sebahattin ÇETİN-İstanbul Delegatesi

İŞSİZLİK BÜYÜDÜKÇE, ANARŞİ VE KARGAŞA BATAKLIGINA YENİ TOHÜMLAR EKİLMEKTEDİR.

Değerli işçi kardeşlerim, biz işçilerin konuşması için Hak-İş Konfederasyonu'nun bize söz hakkı tanımış olduğu bu Kurultay, ülke çapında görülmemiş bir olaydır. Bu kurultay vesilesi ile ben kanayan bir yaramız olan işsizlik üzerine konuşmak istiyorum.

Ülkemizde işsizlik korkunç boyutlara ulaştığı halde Hükümet'in buna bir çözüm getirmesini beklerken, aksine işsizlik dalga dalga büyümekte ve iş için sokaklarda halâ kuyruklar oluşmakta ve cinayet bile işlenmektedir. Bu mudur seçim meydanlarında vadedilip de işsizliğe getirilecek olan çare? Bu politika uygulandıkça memleketimizde halkımız, işsizliğe ve cinayetlere ulaşan batağın içine sürüklenmektedir. Memleketimizde işsizliği önlemek

işin hükümetimizin uygulamış olduğu politika yanlış olup ve bir türlü başa çıkamadığı enflasyon git gide yükselmekte ve enflasyon yükselmesi işsizliğin artmasına sebep olmaktadır. İş ve İşçi Bulma önünde, günden güne kuyruklar uzamakta ve işsizler, sosyal bir bunalıma sürüklenmektedir.

Memleketimizde değişen şartlar altında çalışan kesimdeki işçi kardeşlerim de işsizlik korkusuyla işverenin esareti altında kalmaktadır. Şöyle ki, iş bulamamak korkusuyla işverene boyun eğmek ve onun ağzından çıkacak kelimenin sonunu beklemekle olup, kendinin de işsiz kalacağı korkusuyla akıl almayacak eza ve celalara katlanmaktadır.

1980 öncesinin geri gelmesinden endişe duyanlar, bu işsizlik dalgaya dalga devam ettiği süreçte elbetteki bir gün kargaşa ve kavganın yeniden başlayacağını hiç düşünmediler mi acaba? Biz işçi kesiminin hakkı verilmedikçe, işsizliğe çare bulunmadıkça EKMEK KAVGASI'nın bitmeyeceğini bir defa daha hatırlatıyor bu sancının uygulanan yanlış politikanın sancısı olduğunu burda, kamuoyunun huzurunda bir defa daha haykırmak istiyorum. Biz işçi kesimi olarak hakkımızı, alınterimizi kimseye hibe etmeğe niyetimiz olmadığını ve hakkımızı gerektiğinde söke söke alabileceğimizi vurgulamakta yarar görmekteyim.

Sabahın köründe kalkıp akşam

karanlığında günün on iki saatini iş yerinde geçirip eve dönerken, acaba bakkala ne kadar borcum oldu, ev kirasını nerden bulabilirim, eve gidince sabah kahvaltısı yapabilecek miyim? Akşama yemek var mı acaba? Çocuk okula giderken, bir simit parası verebilecek miyim, diye kara kara düşündükçe nerde kaldı bizim geçim şartları..? Bizim, işçi kesimi olarak dertlerimize çare bulabilmek için birlik olmamız lâzım, beraberlik içinde hakkımızı savunmamız lazım. Eğer biz birlik olmazsak, dayanışma içerisinde olmazsak bizim hakkımızı kim savunacak? "BİR ELİN NESİ VAR, İKİ ELİN SESİ VAR" misâlden giderek, bizim tek vücut halinde olmamız yararımıza olur.

Mustafa ERGÜDER-Gaziantep Delegatesi

SENDİKAL ÖRGÜTLENME VE YETKİ AŞAMASINDA İŞVERENLER İLE TÜRK-İŞ ORTAKLIĞINDA ENGELLERLE KARŞILAŞIYORUZ.

HAK-İŞ'e gönül vermiş saygıdeğer emekçi kardeşlerim. Bugün burada Konfederasyonumuzun tertiplelediği 1. İŞÇİ KURULTAYI, dolayısı ile toplanmış bulunuyoruz. Bizlere dertlerimizi dile getirmek, daha iyiyi daha güzeli, daha dürüstü ve gerçeği bulmak için söz verilmesini büyük bir mutluluk kabul ediyorum.

Bu gün işçiler konuşuyor, söz bize verilmiş. Başka işçi kuruluşlarında biz bunu göremedik, işte bunun için bizimle bütünleşen HAK-İŞ'e minnettarız. GAZİANTEP Delegatesi olarak bazı hususları dile getirmek istiyorum. İki önemli husus üzerinde duracağım.

I. SENDİKAL ÖRGÜTLENME:

Değerli arkadaşlar, bu gün 2821 Sayılı yasa tek tip sendikacılığı özendirmek, tek bir sendika bırakmak için, İşveren Sendikası durumunda olan TÜRK-İŞ yetkilileriyle idarenin ortaklaşa çıkardıkları yasadır. Bu yasaya, TÜRK-İŞ yasası demek daha uygun olur.

Bu yasalardan hayır gelmediğini HAK-İŞ'e bağlı sendikalar haykırırken, iyi

hatırlıyoruz TÜRK-İŞ Yöneticileri yasaları kadeh kaldırarak kutlamışlardır. Bugün de bu yasalardan biz de şikâyetçiyiz diyorlar, buna hiç bir zaman hakları yoktur.

Değerli arkadaşlar, bugün 2821 sayılı Sendikalar yasasının 22. maddesine göre işçinin sendikaya kaydolması serbesttir. Hiç kimse işçiyi Sendikaya girmeye ve Sendikadan ayrılmaya zorlayamaz derken, yasanın 20. maddesine uygun olarak Sendikaya kaydolan işçilerin kayıtları işverene bildirildiği an, o işçi ya işten çıkarılıyor, ya sendikadan istifa etmeye zorlanıyor. Yahut ta TÜRK-İŞ'e bağlı bir Sendikaya kaydolması zorlanıyor. Hatta, bazı işyerlerinde yeni işçi işe alınırken işe giriş evrakları arasına TÜRK-İŞ'e bağlı Sendikaya kaydolması şart koşuluyor. Bunları yapmayan işçiler hakaret görüyor, zorluk görüyor, işten çıkışını görüyor.

II. HUSUS YETKİ VE SÖZLEŞME MESELESİDİR:

Yukarda bahsettiğim güçlükleri aşarak 2822 Sayılı yasaya göre bir işyerinde Sözleşme yapmak için

TÜRKİYE genelinde işkolunda % 10, işyerinde % 51 çoğunluğu almak mecburiyetindedir. Bu sayıları bulduktan sonra Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'ndan yetki alsanız dahi, çıkan tesbite çağrı zamanı işverenle işbirliği içinde bulunan TÜRK-İŞ'e bağlı Sendikalar çoğunluğunu kaybetmelerinin acısıyla yetkiye itiraz etmekte. Arkasında işveren ve TÜRK-İŞ Avukatları el ele kolkola HAK-İŞ'e bağlı Sendikaların karşısında savunmaya, yasaları çarpıtarak Sözleşmeyi oyalamaya gitmekte. Bu durum, aylar, bazı zamanlarda yıllarca uzayıp gitmekte, sabrı tükenen işçiler Sendikadan istifa etmekte veya ettirilmektedirler. Bazı zamanlarda kesin yetkimiz çıktığında, o işyerinde hiç bir üyemiz kalmamakta, o işyerinde yeniden teşkilatlanmaya gidiliyor gibi kayıtlar yapılmaktadır.

Yetki uyuşmazlığının ardından, bir de Sözleşme uyuşmazlığı çıkıyor.

Her işyeri için 100 bin lirayı aşkın miktarlarda arabulucu ücreti yatırmak mecburiyetinde kalıyorsunuz. 10 kişilik işyerinde dahi bu masrafa giriyorsunuz.

HAK-İŞ, herşeye rağmen masrafları karşılamayarak, işçiyi selâmsız bırakmamaktadır. Fakat,

paralarının sayısını bilmeyen TÜRK-İŞ'e bağlı Sendikalar israf içinde yüzdükler halde, küçük işyerlerini Sendikalarına birbir nazla aldıklarından sonra bu küçük işyerlerinin Sözleşmeleri arabulucu safhasına gelince arabulucu parasını yatırmıyarak, işçiyi yüz üstü bırakmaktadır. Bu durumda ADANA'da kurulu bulunan 120 Ekme Fırını örnek gösterilebilir. Bu fırınlar 2 yıldan beri perişan

olmuşlar, arabulucu parasını yatırmaktan kaçarak işçiyi yüz üstü bırakmışlardır. Bu işçilere HAK-İŞ'e bağlı Sendikamız kucağına açmış ve kayıtlarını yaparak yetkilerini istemiştir.

Muhterem arkadaşlar. Yukardan beri bahsettiğim yasaların zorluklarını, TÜRK-İŞ'e bağlı Sendikaların neler yaptıklarını bir iki yaşadığımız misâlle anlatmaya çalıştım.

Doğan YILDIZ-Aydın Delegesi

İŞ KAZALARI VE MESLEK HASTALIKLARINDAN DOĞAN KAYIPLARIMIZ ÜRKÜTÜCÜ BOYUTLARA ULAŞMIŞTIR.

ise, iş kazaları artmış, sakatların ve genç yaşta ölenlerin sayısı yükselmişti. Ama batı, özünde türlü aksaklıkları hâlâ barındırmasına rağmen şu veya bu şekilde bu merhaleleri bir oranda geri bırakabilmiştir.

Ülkemiz; bugün, iş kazaları meslek hastalıkları yönünden Avru-panın en kötü görünüm arzeden ülkesi durumundadır. İş kazası ve meslek hastalıklarından doğan kayıplar, grevlerin verdiği kayıpların bile çok üstündedir.

O halde şöyle söyleyebiliriz. Eğer, insanları bırakınız yapısınlar, bırakınız geçsinler ya da ne yaparlarsa yapısınlar zihniyetleriyle amansız bir rekabetin arenasına bırakırsanız, onlar, elbette Roma'nın Gladyatörleri gibi birbirlerini haklamanın yollarını arayacaklardır. Dolayısıyla o arenada kârlılık ifade etmeyen hiçbir faaliyet hoş karşılanmayacak ve bu tür giderler ve çabalar gereksiz bir davranış olarak nitelenecektir. O nedenle, iş kazaları ve meslek hastalıklarıyla ilgili önlemlerin alınabilmesi için herşeyden önce insanı yalnızca emeği ile üretime katkıda bulunan bir unsur, ya da makinanın tamamlayıcı bir parçası olarak görme zihniyetinden kurtulmak gerekmektedir. Yani

"Yaradılanı severiz
Yaradandan ötürü"

diyen bir insan ve varlık anlayışı düzeyine ulaşmak gerekmektedir.

Çünkü bugün, halâ metreslerine beş milyonluk kürkler, on milyonluk arabalar, yirmi milyonluk katlar alıp ta işçilerinin otobüse binmesini çok görüp, fabrikalardan-

gemi mahzenlerine doldurularak Amerika'ya taşınan Kunta-Kinteler gibi açık kamyonlarla taşınanların varlığı, bu anlayıştan uzak olmanın işaretidir. Bugün, gece kulüplerinde, pavyonlarda, bir gecede eğlence masalarında yüzbinleri bırakanlar, işçileri halâ farelerin dolaştığı yemekhanelerde yemek yemeye mahkûm ediyorlarsa, ya da gün boyu vücutlarına sinen is, duman, kir yağ ya da kimyasal maddeleri temizleyecek bir duştan mahrum ediyorlarsa, bunu başka türlü izah etmek mümkün değildir.

★ Ülkemizin ve insanımızın bu alandaki kayıplarını asgariye indirmenin yolu; yeraltında, yerüstünde kimya, dokuma demir-çelikte, maden ocaklarında çalışan işçilerimize verilen değer ve insan faktörünün ehemmiyetinin yeni bir bakışla ele alınmasıdır.

★ Bir diğer yapılacak olan da işçi ve işveren olarak işçi sağlığı ve iş güvenliği konusundaki yetersiz bilgi ve şuur düzeyinin yükseltilmesidir. Bu bakımdan neden, niçin ve nasıl sorularının cevabı karşılıklı olarak öğrenilmeli ve yeterli eğitim sağlanmalıdır.

Güvenlik ve sağlık standartları hazırlanmalıdır.

İş kazaları ve meslek hastalıklarının nedenleri, iş kolları itibariyle araştırılmalı ve önleyici tedbirlerin tesbiti yapılmalıdır.

Meslek hastalıkları için önleyici tedbirler alınmalı ve bu konuda hizmet veren birimlerin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması sağlanmalıdır.

AYDIN delegesi olarak katıldığım HAK-İŞ İşçi Kurultayına, 200 işçi arkadaşımı temsilen selâm ve muhabbetlerimi sunuyorum.

Ben, iş kazaları ve meslek hastalıkları üzerine kısaca konuşmak üzere huzurunuzdayım.

Medeniyetlerin tek ölçüsü vardır. O da insana verdiği değerdir. Sanayi devrimi sürecinde sefalet ücreti ile çalışan işçiler, aynı zamanda işsizlik sonucu her türlü çalışma şartlarını kabul etmek zorunda kalmışlar ve günde 15, hatta 18 saate kadar, ölçüsüz biçimde çalıştırılmışlardır. İşçiler günlük geçimlerini sağlayabilmek için eşlerini ve çocuklarını da çalıştırmak zorunda kalmışlardır. Ayrıca, bunların ücretlerinin erkek işçilere oranla çok daha düşük olması da doğal sayılıyordu. O çağda geçerli olan liberal ekonomi düzeninde, işçileri koruyan özel bir iş mevzuatı da yoktu. Bundan yararlanmakta gecikmeyen işverenler işte bu ucuz ve güvensiz iş gücünden azami olarak yararlanmayı fırsat bilmişler, bunun sonucu

Rize delegesi olarak HAK—İŞ 1. Kurultayına katılan bu anlamlı topluluğu hürmet ve muhabbetle selâmlıyorum.

Ben, İş Kanunu hakkında kısaca hitap etmek istiyorum.

Malûmlarınız olduğu üzere, günün şartlarına göre ülkemizde ilk defa 15.6.1961 tarihinde yürürlüğe konulan 3008 sayılı İş Kanunu, sosyal ve ekonomik yaşantımızda beliren gelişmeleri karşılamada, korumada yetmezliği, 275 sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanununun kurduğu yeni düzen ile bağdaşmazlığı gerekçesiyle geçersiz kılınarak 12.8.1967 tarihinde 931 sayılı İş Kanunu yürürlüğe konulmuş o da, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın öngördüğü "Sosyal Devlet" olmanın neticesine götürmemiş, işçi çevrelerince sadece, işveren haklarını düzenleyen kanun olarak nitelendirilmiş nihayet Anayasa Mahkemesince şekil yönünden iptal edilerek 12.11.1970 tarihinde de bugünkü 1475 sayılı İş Kanunu uygulamaya konulmuştur.

İş Kanunu mevzuatının bu şekilde değişiklikleri yine isteneni vermemiş ki, zaman zaman, kısmi maddelerinde yeni değişiklik ve yeni düzenlemeler yapılarak, işçi ve işveren çevrelerinin sorunlarına çözüm getirilmeye çalışılmıştır. Bu durum, özde mevcut bir tutum ve gayretin tabii neticesi olarak ortaya çıkmış ve devam edeceği şüphesizdir.

İŞ KANUNU İŞÇİNİN GÜVENLİĞİNİ SAĞLAMAKTAN ÇOK UZAKTIR.

"İşçinin, hak alanında zarar husule getirmedikçe, yada iş sözleşmeleriyle Toplu İş Sözleşmelerinde işverene ait bir borç olarak öngörülmüş bulunmadıkça, ilk olarak, işçiye talep ve dava hakkı bahsetmez. Fakat işçinin bu konuda anayasal ihbar ve şikâyet hakkından yararlanması mümkündür". Bu söz, mevcut iş mevzuatında ihtisas sahibi birine ait.

Temel hedefin, hakların kesin ve yeterli olarak kanunla değil de, işçi ve işveren çevrelerinin çabalarıyla, yeni akdi işlemlerle veya toplu iş sözleşmeleriyle tesbit edilip, teminat altına alınması olduğuna ve dolayısıyla sendikal faaliyetlerin getireceği ürünlere bağlı olduğuna işaret edilmektedir.

"Ayrımlı budur, dupduru sudur" misâli. Bu açıdan değerlendirilerek iddia edildiği gibi, hem demokratik hem de sosyal bir hukuk devletinin kanunu olarak, en son değişiklikleriyle halen yürürlükte olan İş Kanunu esaslî bir ağırlıkla işverenleri mi yoksa işçiyi mi teminat altına almıştır? Bakalım bazı maddelerine. Acizane sezebildiğimi izah etmeye çalışacağım.

Madde-13 Akdin feshinde bildirim: Bu maddede işveren kötü niyetle de olsa, işçinin ihbar öneline ait ücretini peşin vermek suretiyle hizmet akdini feshedebileceği yetkisi verilmiş. 24. madde gereğince de bu işçinin yerine 6 ay içinde başka işçi alınmayacağı belirtilmiş. 6 ay 1 gün geçtikten sonra bu mükellefiyetten kurtulma hakkı getirilmiştir.

Madde-14 İşçinin ümitle beklediği emeklilik ve kıdem tazminatı: Uzerinde en çok durulması gereken madde. Bu madde de, 2320 sayılı kanunla işçi aleyhinde değişiklik getirilerek Toplu İş Sözleşmelerindeki mevcut hakları da ortadan kaldırmıştır.

Bununla, 12.7.1975 tarihinden itibaren işyeri el değiştirmişse, işlenmiş kıdem tazminatından her iki işveren sorumlu tutulmak-

ta, işçiye "O şirket faaliyetini durdurdu, işveren ortadan kayboldu. Onu bul ondan al" denilerek aynı işyerindeki önceki kıdemi, patronun değişikliğinden bile haberdar olmayan işçinin ilk hizmeti akamete uğratılmaktadır.

Kıdem tazminatı hakkının doğması için hizmet akdinin 17. maddesinin II. bendi dışındaki bir sebeple feshedilmesi şartı öngörüldüğünden, 17. maddenin II. bendine tâbi tutularak işhayatı sona eren işçinin geçirdiği hizmetine karşılık milyonlarca lira bir anda işverenin kasasında kalmakta, bununla işçinin çoluk çocuğu da cezalandırılmakta, işveren ise adeta mükafatlandırılmaktadır. Örnek verelim:

Haklı bir sebep olmaksızın ve izin de almadan 2 gün üst üste işine devam etmeyen işçinin iş akdi cezalı olarak feshedilir. Madde (17/2-f). İşçi 24 küsur senelik işçidir. Kıdem tazminatı 4 milyon lira tutar. Bu para işverenin kasasında kalacak. Kanunlarından esinlendiğimiz demokratik hangi bir ülkede var acaba? Sadece dövlümü hakeden birini öldürmek.

97. maddeden 109. maddeye kadar düzenlenmiş bazı ceza hükümleri halen gülünç kalmakta, işverenlere para ile istediği şekilde hareket etme serbestliği tanımaktadır. Orneğin, işçinin alınteri karşılığı ücretinin süresi içinde kasden ödenmemesi halinde 1500 lira para cezası. Sağlık ve güvenlik tüzüklerinde belirtilen hükümlere uymayan, işçinin ölümüne yahut sakat kalmasına sebebiyet veren işverene sadece para cezası.

Disiplin suçlarına karşı verilen cezalar karşısında bile İş Kanunu'nun uygulanmamasının sebebiyet verdiği mağduriyetlere karşılık uygulanan cezalar çok çok hafif kalmakta, işverenlerin % 70-80 nisbetindeki faiz hesabı yapmalarına açık kapı bırakılmaktadır.

İş hukukundaki koruyucu espri ve el emeğinden başka bir kapitali bulunmayan işçinin, kanunî hak ve vecibelerin yerine getirilmesinde, kamu görevlileri iki defa işvereni hesaba çekmeli, tüm vazifelerini yerine getirmişse ikinci soru işçiye sorulmalıdır.

İşverenlerin huzursuzluk duydukları zarurî mükellefiyetlerden kurtulmak için ilginç yollara başvurmalarını daha etkin tedbirlerle önleyecek hükümler getirilmeli, temel taşı durumundaki işçinin alınteri kurtulmamalıdır.

**KURULTAY KONUŞMALARI
DEVAMI: SH. 19, 20, 21'DE**

"ERMENİLER VE ERMENİ TERÖRÜNÜN İÇYÜZÜ" SEMPOZYUMUNUN ARDINDAN...

YÖNETİCİ: DOÇ. DR. Eyüp SANAY (Gazi Üniversitesi)

TEBLİĞCİLER: DOÇ. DR. Refet YINANÇ (G.Ü. Öğretim Üyesi)

Tebliğ konusu: "Türk Tarihinde Ermeniler"

M. Akif İNAN (Gazeteci-Yazar)
Tebliğ konusu: "Ermeniler ve niçin 24 Nisan"

Doç. Dr. Durmuş TEZCAN: (A.Ü.S.B.F. Öğretim Üyesi)

Tebliğ konusu: "Uluslararası tehdit suçları içinde Ermeni tehdit suçlarının değerlendirilmesi"

Hulusi ALPAN (Em. General-Gaziler Derneği Genel Başkanı)
"Ermeni Vahşeti hakkında hatıralarım"

23 Ocak 1973 tarihinde Los Angeles Başkonsolosumuz Mehmet BAYDAR ve Konsolos Bahadır DEMİR'in katli ile başlayan Ermeni terörü, giderek tıkanma göstererek 50 ye yakın can aldı. Özellikle Türk diplomatlarına karşı sürdürülen teröre gerekçe olarak "1915 yılındaki tehcir sırasında 1,5 milyon ermeninin katledildiği" yalanı gösteriliyor.

Diskotek patlamasını bahane edip terörle mücadele ediyorum diye binlerce mil ötedeki masum insanları bombalayan Amerika, barış taşıyorum diye ülkeleri işgal eden Rusya, Barış ve Özgürlük havarisi kesilen Batı, Ermeni terörü karşısında suskun kalıyor, hatıta arka çıkıyorlar.

HAK—İŞ Çalışma hayatında olduğu kadar, tüm ülke meseleleriyle de ilgilenmenin gereğine inanmıştır. Ermeni terörünün zirveye tırmandığı 1984 yılının 20 Mayıs'ında "Ermeniler ve Ermeni Terörünün İçyüzü" konulu sempozyumu düzenlemeyi milli bir görev kabul eden **HAK—İŞ**, bu görevini de başarıyla sonuçlandırarak gölgelenmek istenen tarihi gerçeklerin gün ışığına çıkartılmasına yardımcı olmanın gururunu taşımaktadır. Özellikle Nisan ayında dünya kamuoyunu meşgul etmek için yapılan propagandalara cevap olması açısından sempozyum tebliğlerini özetleyerek sunuyoruz.

NECATİ ÇELİK (HAK—İŞ Genel Başkanı): Zaman zaman dış temsilciliklerimize yapılan saldırılar esasta milletimizi ve vatandaşımızı hedef almaktadır. Millet ve Devlet olarak bu saldırıları bu güne kadar büyük bir sabır ve soğukkanlılıkla takip ettik. Ancak gösterilen sabır ve soğukkanlılık yeni kurbanlar vermemize mani olmuyor.

Tarihte insan haklarına, temel hak ve hürriyetlere en çok değer veren millet şüphesiz bizim milletimizdir. Asırlarca bizim idaremizde bulunan milletlerin canmal-düşünce hürriyetlerine asla tavuz etmedik, batı; engizisyon mezalimi ile hür düşünce ve vicdanları yüz kızartıcı işkencelere tabi tutarken, bütün insanlığa hak ve özgürlükleri barışı ve sevgiyi taşıyan bizim milletimizdir.

Milletimizin sabrı daha fazla sıkıştırılmaya tabi tutulmamalıdır. Gerektiğinde aziz milletimizin nelerine muktedir olduğunu tüm dünya milletlerinin çok iyi bilmesi gerekir.

DOÇ. DR. REFET YINANÇ (G.Ü. Öğr. Üyesi): XI yüzyılda Türkler Anadolu'ya gelmeden önce Anadolu'da iki Ermeni prensliği bulunuyordu. Birisi KARS'ın doğusundaki ANI prensliği, ikincisi VAN'ın doğusundaki VASKURADAN prensliği. Her iki prenslikte Türkler Anadolu'ya gelmeden önce Bizanslılar tarafından ortadan kaldırılmış dolayısıyla Türkler Anadolu'ya geldiklerinde

tamamen Rumlarla karşı karşıya kalmışlardır. 1054 yılında büyük Selçuklu Hükümdarı Sultan Tuğrul Bey Van ve Ani'yi Bizanslılardan almış, böylece 1071 deki büyük Fetihle Türkler Anadolu'nun kapısını açmışlardır. Anadolu Ermenilerden değil Bizans'tan teslim alınmıştır.

Ermeni tarihçi Matheyus, Edvar Dlorya tarafından Fransızca'ya tercümesinde diyorki "iktidarsız ve kadınlaşmış iğrenç Rum Milleti, Ermenistanın en cesur evlatlarını yurtlarından sürüp dağıttılar" Demekki asıl Ermeni tehciri Rumlar tarafından yapılmış zira, Ani ve Vaskuradan prensliklerine son veren Bizans, tehcir ettiği Ermenileri zorla ortadokslastırmaya çalışmış, can, mal ve din emniyeti kalmayan bu insanlar Türklere bir kurtarıcı gibi kucak açmışlardır. Nitekim süryani kaynakları Türklerden stayişle övgü ile bahsederler. Zira Fatih Sultan Mehmet, sayıları böyle bir müessese kurulmasını getirmedeği halde Bursa Ermeni piskoposu Huvakini çağırarak 1461 yılında Ermeni patriği ünvanı ile Ortadoks patriğine tanınmış hakların cümlesini verdi.

Tahrir defterleri Osmanlı Devletinin İmparatorluk olması esasını teşkil eder. Tuna'dan Basra'ya kadar köy köy, mezra mezra bütün insanlar bütün hayvanlar, ziraat mahsulleri tek tek yazılmıştır. Bugün mevcut olan bu defterleri inceliyoruz. Bu def-

HAK-IŞ, GÖLGELENMEK İSTENEN TARİHİ BİR GERÇEĞİ AYDINLATTI!

terlerde Müslim, Gayr -ı Müslim, Ermeni, Yahudi hepsi kayıtlıdır. Bu kayıtlarda Ermeni nüfusun fazla yada az gösterilmesi gibi birşey olması, ayrıca buna da gerek yok çünkü Devlet Gayr-ı müslimlerden cizye alıyor. Onun için köy köy, isim isim, tek tek tahrir defterlerine yazılmış, hatta sınırlarımız dahilindeki sancakların tahrir defterleri bugün yayımlanıyor. Yugoslavya'da Hazım Şabanov bir defter yayımladı. Macarlar "Budun tahrirnamesi"ni yayımladı. Bakü Akademisinden Rıza Bünyatof geldi ve Kafkas defterlerini istiyor.

Ermenilerin en çok sahip çıktığı illerdeki sayıları veriyorum: 1644 de Malatya, Adıyaman ve Elazığ illerindeki sayıları 31.148 vergi nüfusu var. 28942 Müslim nüfusa karşı 2206 Gayri müslim var. 1/15 ediyor. Kahramanmaraş: Kanuni devrinde 43 mahalle var. 3011 vergi mükellefinden 64'ü Gayr-ı müslimdir.

Adıyaman/ 9 mahallesi var. 837 Müslim 104 Gayri müslim nüfus var. Antep: 32 mahallesinde 3403 Müslim 49 Gayri müslim var. İşte buralara sahip çıktıkları için incelemeye buralardan başladık. Doğuya ve batıya doğru bütün defterleri tarıyoruz. Öyle vilayetimiz var ki % 1 dahi buralarda Gayr-ı müslim yoktur. Ha-

lep ordaysa arşın burada. Rakamlar burada 1,5-2 milyon katedildiği yalan çünkü, atalarının sayıları o sayıya yetecek kadar değil. 1910 yılında Ermenilerin tüm dünyadaki sayısını ("Ansiklopediye Birkanika" ki dünyanın sayılı ansiklopedisidir.) 1,5 milyon vermektedir. Olüler çoğalır mı bilmiyoruz?).

M. AKİF İNAN (Gazeteci-Yazar): Böylesine ulusal bir dava niteliğini kazanmış bir konunun HAK—İŞ tarafından sahiplenilmesi ve üstlenilmesi karşısında teşekkür borçluyuz.

Arkadaşlarımız Ermenilerin dünkü ve bugünkü sayıları hakkında açıklamada bulundu. Ermenilerin tek başına değil Türkiye ile, Türkiye'nin herhangi bir kazası ile başa çıkmaya iktidarları yoktur. Ne varki Ermeni terörü günümüzde enternasyonal terörün yedeği mahiyetindedir.

Adaletle hükmetmiş olan bizim toplumumuzun, dini ve cinsi ayrı olanlara insanca muamele etmemiş olması mümkün mü? Ermeniler de gerçeğin bilincindedirler. Ne varki Türkiye'nin düşmanları tarafından bir avuç başı dönmüş, gözü dönmüş terorist bu halkı Türklere karşı kı-

yam ettirmesinin çabası ve cehdiyle bu terörü uygulamaktadırlar.

Biz Ermenilerin hiç bir hakkını ketmetmedik. Ne topraklarını aldık, ne vatanlarını. Ermenilerin tarih boyunca yalnız bizimle beraber oldukları vakit rahat yaşadıklarının isbatı yalnız Ermenilerin bildiği değil, namuslu bütün tarihçilerin ittifak ettiği bir husustur. Bu teröristler ne istiyor? Toprak mı istiyor? Hakları yok, kendilerinden gassetmedik! Devlet mi istiyorlar? Tarihin hangi devrinde devlet oldular?

Ermeni tarihçi Kouark Aslan; "Ermeniler derebeylik halinde yaşamışlardır. Birbirlerine vatan hisleriyle bağlı değildirlere. Aralarında siyasi bağ yoktur. Birbirlerine bağlılığı gelenekleri, dilleri ve dinleri oluşturmıştır.

Tarih boyunca Türk toplumunu benimseyememiş olan batı devletleri, Osmanlı İmparatorluğunu paylaşmak istediklerinde etnik unsurları kullanıp ve ayaklandırarak, onlara özgürlük vaadi ile İmparatorluğu zayıf düşürmek istemişlerdir. II. Abdulhamit zamanında, kanla, cinayetle, toplu tecavüz ve çoluk, çocuk demeden öldürmelerle başlatılan kanlı Ermeni ayaklanması devletin gücü ile elbetteki kanla bastırılabilmiştir.

İşgal yıllarında, işgali fırsat bilip işgalcilerin yapmadığı zulüm ve işkenceyi Ermeni komitacıları yapmıştır.

24 Nisan 1915 yılında Osmanlı Hükümeti yüzlerce yıl beraber ve birlik içinde yaşamış, toplumun zor ve acı ihanetine son vermek için bir kararname yayımlamıştır. Yaşamını, dilini, kültürünü, dinini ancak başkalarının lütuf ve iltifatı ile koruyabilmiş olan bu sivil toplum 27 Mayıs 1915 "tahcir kanunu ile" göç ettirilmiştir.

Kin ve düşmanlık besleyenlerin neticeden kârlı çıkmayacakları bir gerçektir. Marsilya, Paris, Atina, Londra ve çeşitli merkezlerde gördükleri hoşgörü elbetteki ilelebet sürmeyecektir. Yalanlar, aldatmacalar elbetteki birgün açığa çıkacak, kesin zafer, hoşgörüsü, doğrudan, iyiden ve güzelden, hakkaniyetten, insaniyetten ve mertlikten yana olan Türk milletinin olacaktır!

Hak-İş 1. İşçi Kurultayı münasebetiyle düzenlenmiş olan bu muhteşem toplantının memleketimiz ve işçi kardeşlerimiz için hayırlı olmasını Cenab-ı Hak'dan niyaz ederim.

Değerli arkadaşlarım, İşçinin sesini memleketimizin en ücra köşelerine duyurabilmemiz için mikrofona gelmiş bulunuyorum. Heyecanım nedeniyle, hatalarım olursa affımı dilerim.

Memleketimizde her geçen gün ağırlaşan hayat şartlarında biz işçiler, çeşitli zorluklarla geçimimizi sürdürmeye çalışıyoruz. Uzun zaman, işçi-işveren arasındaki sözleşmeler, sendikal hakların elimizden alınmasından dolayı Yüksek Hakem Kurulu tarafından yapılmıştır. Dünkü ve bugünkü Yüksek Hakem Kurulunun durumu bellidir. İşverenler doğrultusunda karar veren bu kuruluş devamlı işverenleri korumuş, işçinin nasıl ve neyle geçineceğini düşünmemiştir. Bunlardan daha kötüsü işçi-işveren arasında yapılan sözleşmelerin tatbikatında bu sözleşmeye imza koyan işverenlerin, sözleşmeyi ihlâl ettiği, yani alınan hakların verilmediği ve bu yasalarla nasıl korunacağı kimsenin aklına bile gelmemiştir. Sadece şikâyet kademesi olarak yetkili merci, Bölge Çalışma Müdürlüğü ve İş Mahkemesidir. Buralardan çıkan kararlar da aylar almaktadır. Eskiden yapılan etkili greve haklarımız elimizden alınmış ve daha ileri gidilerek işçinin alın teri, göz nuru olan kıdem tazminatlarımıza göz di-

İŞYERİNDE SORUNLARIMIZA KARŞI İLGİSİZLİK VE VERİLMİYEN HAKLARIMIZ NEDENİYLE TAHAMMÜLÜ- MÜZ KALMADI.

kilmiştir. Basından duyduğumuz kadarıyla, sermayenin istekleri doğrultusunda bir fon oluşturulmak isteniyor. Adını da çok kolay koydular. İşçinin tazminatını güvence altına almak istiyoruz, diyorlar. Böyle bir mantık olmaz. Eğer gerçekten güvence altına alınmak istenseydi, bu çıkarılacak yasalarla ve yasalara sahip çıkılmakla olurdu.

Sayın arkadaşlarım. İşçi bugün 1976'lardaki alıngücünün çok gerilerine itilmiş, net 29.000 Lira gibi bir ücrete mahkûm edilmiştir. Bu ücret, işçinin mutfak masrafına bile yeterli değildir. Sayın hükümetimiz, toplu konut fonunda orta direk yararlanıyor ve bunu onlar için çıkardık diyor. Bu orta direk kimdir? 29.000 Lira ile çalışan işçi mi? Bunu halâ çözemedik. Ve sonuç olarak açık seçik ifade etmek istenirse işçi bugün ağır hayat şartlarında aldığı ücretle oturduğu evin kira bedelini ödeyemeyecek duruma gelmiştir. Bakkalıyla, kasabıyla, manavıyla ve ev sahibi ile başbaşa bırakılmıştır.

Tüm işçi kardeşlerimin çektiği sıkıntıların daha açık seçiğini bizler, Ziraat Bankası'na bağlı "Türk Otomotiv" de yaşıyoruz. Burada, işçi kan ağlıyor. Başımızdaki yöneticilere sorulduğunda "önümüzde engeller var, hükümet müdahale ediyor, biz de birşey yapamıyoruz, bu iş Sayın Başbakan'da biter" diyorlar. Bizler Sayın Başbakana sesleniyoruz: Burayı ya çalıştırsın veyahut kapatsın, biz de bu zulümden kurtulalım. Çalıştırdığı işçinin iş elbisesini, maaşını, sosyal haklarını veremeyecek duruma gelmiş Türk Otomotiv'de bir yetkili çıkıp ta bu işin sonu nereye gidiyor? Ne soran var, ne de arayan. İşçi kaderiyle başbaşa bırakılmıştır.

KADIN İŞÇİLER ÇOK ZOR ŞARTLAR ALTINDA ÇALIŞMAKTA- DIR.

Ben, İzmir'de RAS Elektronik Fabrikasında çalışan bir kadın işçiyim. Sizleri işyerimizdeki arkadaşlarım adına saygı ile selamlar, kurultayımıza başarılar dilerim.

Bu vesile ile burada, hem kendi işyerim, hem de genel olarak işçilerin sorunları üzerine bir konuşma yapmak istiyorum. Ama konuşmanın ağırlığını kadın işçilerin sorunları üzerine kurdum.

Ben, iki çocuk annesi bir işçiyim. Kadın işçi derken, biraz düşünmenizi istiyorum. Ülkemizde kadın işçiler, hem işyerlerinde hem de evlerinde çalışmaktadırlar. Bu çalışma temposu, kadınlarımızın erken yıpranmalarına ve kısa zamanda verimsiz hale gelmelerine neden olmaktadır. İyi beslenmek, iyi giyinmek, iyi yerlerde oturmak, velhasıl iyi yaşamak için, geçinebilmek için, çocuklarımıza iyi bir eğitim sağlayabilmek için çalışmak zorundayız. Çalışmaktan dolayı şikâyetçi olduğum sanılmamasın. Ben, çalıştığımız koşulların genel olarak kötü ve bizi yıpratıcı olduğundan söz ediyorum.

En doğal hakkımız olan anne-lik hakkını kullanıp kullanmamakta tereddüt ediyoruz. Çünkü, hamileliklerimiz oldukça sağlıklı koşullarda sürüyor. İyi beslenememizin yanı sıra, tıbbi kontrollerimizin oldukça sıradan yapıldığı da bir gerçek. Doğum izinleri, süt izinleri yetersiz. Çocuklarımız, yeterince anne sütü ile beslenmeden kreşe verilmekte. Tabii, kreş bulma mutluluğuna erebilirsek ve kreş parasını denkleştirebilirsek!..

Çocuklarımızın yetersiz beslendiğini de söylememe gerek yok. İyi beslenemeyen bünyelerin hastalıklara karşı dirençsizliği de bir gerçek. Ülkemizde doğan her bin çocuktan 153 tanesi, daha bir yaşına gelmeden ölmekte. Okul çağına gelmiş çocuklarımızın sorunları da içler acısı. Kitap masrafları, ulaşım masrafları ve diğer masraflar artıyor. Ücretlerimiz ise, gittikçe azalan boyutlarda ya da

yerinde sayıyor.

Çalıştığınız işyerlerinizi düşünün, çalışma koşullarınızı düşünün. Genellikle sağlıklı, çok kötü şartlarda çalışıyoruz. İşimizin türüne göre, kimimiz kurşun buharı, kimimiz kalay tuzu ve diğer zararlı maddelerle karşı karşıyayız. Bütün bunlara karşılık, gerekli sağlık önlemlerinden yoksun çalışıyor ve günbegün yıpranıyoruz.

İş güvenliğimiz yok. İş bulmamız oldukça zor. Sağlıklı besleniyor, iyi yaşayamıyoruz. Kim tutacak elimizden? Tabiidir ki sendikalarımız.

Bütün bu sorunlar, ülkemizde çalışan işçilerin hepsinin sorunları. Bir de bizim, kadın işçi olmamızdan dolayı sözünü ettiğim sorunları üstüne eklememiz gerekir.

İşverenler, iş yerlerinde kadın

işçi çalıştırmayı tercih etmektedirler. Çünkü, kadın işçileri susturmak ve daha çok çalıştırmak kolaylarına geliyor. İş bulmanın güçlüğü, kadın işçilerimizi her türlü baskıyı göğüslemek zorunda bırakıyor.

İşverenler, sendikalardan korkuyorlar. Mümkün olsa, sendikaları tümden ortadan kaldıracaklar. Oysa sendikalarımız kararlı ve güçlü olmak zorundadırlar. Ancak böyle olursa, bizlerin sorunlarına çare bulunacaktır.

Günübirlik yaşıyoruz, kazancımız yetmiyor. Emeklilik yaşımla yükseltildi, işyerleri sağlıklı, çalışma koşullarımız ağır, iş güvenliğimiz yok. Sendikalarımızın güçlü olması ve kararlı mücadele etmesi zorunlu. İşçiler olarak, sendikalara sahip çıkmak ve onları yaşatmak zorundayız. Ancak, o zamandır ki durumumuz daha yaşanır hale gelecektir.

Bayram ERİK-İstanbul Delegatesi

İNSAN ONURUNA YARAŞIR BİR S.S.K. HİZMETİ İSTİYORUZ.

ka ağaları, bugün çıkıp bu kanunun çalışma barışını engellediğini söyleyebiliyorlar.

Serbest toplu pazarlığa vurulmuş bir darbe olarak gördüğümüz Y.H.K. inanılmaz derecede sözleşmeler imzalayarak, tamamen işverenleri rahatlatmıştır.

Bugün yaşadığımız ortamda enflasyon % 50 lerce seyrederken, asgari ücret 41.400 TL. olursa ve bu işçiye bir de Y.H.K.'nin % 25 zam verdiğini düşünürsek, bu bir adalet midir?

Bu asgari ücret, net olsa bile, bir işçi ailesini geçindirme yetmiyor.

Yine bir işçi kuruluşu ki, sözde Türkiye'nin en büyük İşçi Konfederasyonu. Yukarıda belirttiğim gibi, sözleşmeler imzalayan Y.H.K.'na üye verebiliyor, bu sözleşmelere imza atabiliyor.

Bugünlerde kamu oyunu en çok meşgul eden işçi sorunu, Kıdem Tazminatı Fonu'dur. Çalışan işçinin tek dayanağı olan Kıdem Tazminatı'nın budanmasının endişesini

taşıyoruz. Biz, evsiz barksız sürünen işçilerin tek güvencesi olan Kıdem Tazminatı'na göz koydular.

Zaten, S.S.K. Emeklilik Kanunu'nu değiştirip, emeklilik yaşını 60'a çıkararak adeta "Tezğâh başında çalışırken mezara gir ve emekli maaşını alma" dedi.

Bu, akla mantığa sığmayan yasa'nın uygulandığı bir ülkede, işsiz kaldığımız zaman veya emekli olabilirsek, olduğumuz zaman tek güvencemiz Kıdem Tazminatımızı da fon'a alırlarsa, o zaman alınteriyle, çalışın, ülke ekonomisinde en büyük katkısı olan biz işçileri yaşarken mezara koymak istiyorlar.

Değerli arkadaşlar! Biraz da S.S.K.'na bağlı hastahanelerde yaşadığımız güncel olaylardan bahsetmek istiyorum.

Biz işçiler, hastalandığımız zaman önce işverenden vizite kâğıdı almamız gerekiyor. Tabiki işveren bu vizite kâğıdını zamanında hasta olan biz işçilere verirse. Oyle işveren ve işveren vekilleri var ki, bir işçinin hasta olmasına dahi tahammül edemiyorlar. Çünkü o hasta işçi o gün işte çalışmayacak. Bakın bir işveren vekilimiz ne diyor. "Ben işçinin gözü ne baktığım zaman hasta olup olmadığını anlarım. Ondan sonra vizite kâğıdını veririm." Bu sözleri söyleyen işveren vekilimiz, arkadan ekliyor. "Ben, hasta olan işçiyi öğlenden evvel hastahaneye göndermem. Öğlene kadar çalışacak. Öğleden sonra hastahaneye gidebilir."

Çalıştığımız ortamda görüyoruz, şahit oluyoruz. Ülkemizde inanılmaz boyutlara ulaşan işsizlik var. Ama bununla kalmayıp işverenler 1475 sayılı İş Kanununun 13. maddesini diledikleri gibi kullanıp bu işsizlik ordusuna yenilerini ekliyorlar.

İşverenler, bir işçi arkadaşı işten attıkları zaman, iş için sıra bekleyen yüzlerce işsiz olduğunu iyi biliyorlar.

Zamanında bakan olarak bu kanunu A'dan Z'ye savunan sendi-

S.S.K. batıyor diyorlar. Her ay işçiden düzenli olarak kesilen prim, işverenlerden alınsa, acaba S.S.K. batar mı?

S.S.K.'nın işverenlerden 90-100 milyara varan alacağı olduğu açıklanıyor. Soruyorum yetkili mercilere, neden bu alacaklarını alamıyorlar. Veya almak mı istemi-

yorlar?

S.S.K. işçilere gerektiği gibi hizmet mi veriyor ki batsın? Eğer batıyorsa bunun hesabını, işverenlerden alacaklarını alamayan yetkili makamlara sorsunlar.

Değerli arkadaşlar, biz işçilerin sorunları anlatmakla bitmez.

Konuşmamı hakça, eşitçe bir

adalet istiyoruz diye bitirirken:

YAŞANILASI BİR ÜLKE
YAŞANILASI BİR DÜNYA ÖZ-
LEMİMLE
HAK-İŞ 1. KURULTAYI'NA ÇA-
LIŞMALARINDA BAŞARILAR
DİLERİM
YAŞASIN SENDİKAL BİRLİK
YAŞASIN HAK-İŞ

Dilek CEYLAN-İstanbul Delegesi

Yaşam koşulları, biz kadınların da çalışma hayatına katılmasını zorunlu kılmıştır. Ancak, çalışma hayatında cinsiyet açısından ayrıma tâbi tutularak ağır koşullar altında çalıştırılmaktayız. İşverenler tarafından iş açısından daha çalışkan, daha uysal ve korumasız olmamız nedeniyle tercih ediliyor. Ancak bizler, ikinci sınıf insan muamelesi görüyoruz. Aynı işi yapmamıza rağmen daha ucuz çalıştırıyorlar.

Yasalarda cinsiyete dayanılarak farklı ücret verilmez denilmesine rağmen, bugün biz kadınlar, erkeklerin aldıkları ücretlerin ancak %70'ini almaktayız. Ayrıca biz kadınların analık gibi kutsal bir görevi vardır. Yasalarda gebe ve çocuklu kadınlar için bazı önlemler getirilmiştir. Kadın işçilerin, doğum öncesi ve sonrası 6'şar hafta çalıştırılması yasaktır. Gebe kadın işçiler, doğum öncesi 3 ay, doğum sonrası hekim raporu varsa 6 ay içinde ağır ve tehlikeli işlerde çalıştırılmazlar... denmektedir. Oysa kadın işçilerimizin çoğunluğu, bunu bilmemektedir. İşverenler tarafından

KADIN EMEĞİNİN UCUZLATILMASI VE BİR SÜS EŞYASI GİBİ ALINIP SATILMASI SOYSUZLUĞUNA ÇÖZÜM İSTİYORUZ.

da alabildiğine yasalar ihlâl edilmektedir. Bu haksız gidişi, keyfi uygulamayı denetleyebilecek bir müessese yok mu? Ayrıca, çocuk bakımı ve süt emzirme saatleri için 300 den fazla kadın işçi çalıştıran işyerlerinin kreş açma zorunluluğu vardır. İşverenler bunları da bize çok görüyorlar, ihlâl ediyorlar. Gebe kadınlar acımasızca işten atılıyorlar. Bu davranışlarla çocuk doğurma hakkı cezalandırılmaktadır.

Benim çalıştığım işyerinde, 1985 Temmuz ayına kadar hiçbir hakkımızı alamıyorduk. Herhangi bir hakkımızı istediğimiz zaman, işte kapı, buyurun diye gösteriyorlardı. Arkadaşlarımızı uzun uğraşlardan sonra ikna ettik ve HAK-İŞ bünyesinde toplandık. Sendikamız, bize sözleşme yaptı ücretlerimiz iki kat artırıldı.

Hiçbir sosyal hakkımız yokken, çeşitli sosyal haklar elde ettik.

Onurumuzu kurtardık.

Bütün bunların ışığında kadının emeğinin ucuz satın alınmasından tutun da kadının bir süs eşyası gibi alınıp satılması soysuzluğuna varan tüm olumsuzlukların çözülmesini istiyoruz.

İnsan onuruna yaraşır bir yaşama için Hak-İş'in Şanlı mücadelesini destekliyoruz.

- Yaşasın Hak-İş'in onurlu mücadelesi.

Nasır KARAKAYA- Kayseri Delegesi

ZAMAN DOLDUĞU İÇİN, BU MUHTEŞEM TABLOYU SELAMLAMAKLA YETİNİYORUM.

Orta Anadolunun güzel bir kentinden, olanların dert ve ızdıraplarını iletme için huzurunuzla geirmişken, zaman kalmaması nedeniyle konuşmamdan feragat ediyorum.

Yalnız şu tabloya büyük bir sevinçle bakıyorum. Bacılarımız, annelerimiz ve tüm işçi arkadaşlarımız, hepimizi bu güzel tablo için alkışlıyorum.

Bizim çok ızdıraplarımız vardı değerli arkadaşlarımız, ama ızdırapların hepsi Hak-İş'in lider kadrosuyla, şu saf, şu usta, şu mesleği en iyi icra eden insanlarla bitecektir.

Bu inanç ve duygularla, hürmetle, muhabbetle selamliyorum.

ÖZ GIDA-İŞ 3500 İŞÇİYİ KAPSAYAN GREV KARARI ALDI

ÖZ GIDA—İŞ Sendikası, toplam 3500 işçiyi kapsayan 5 iş yerinde "GREV" kararı aldı. Sendikanın İzmir'de kurulu bulunan Turyağ A.Ş., İstanbul'da kurulu bulunan ÜLKER Gıda Sanayii A.Ş., Vaniköy Glikoz San. A.Ş. ile Ankara'da kurulu bulunan Sağlam ve Murat Un Fabrikalarında aldığı kararı işverenlere ve bağlı oldukları "Türkiye Gıda Sanayii İşverenleri Sendikası"na tebliğ edildi.

Kongresi için bir Genel Başkanlık yatacım olduğuna iddia eden USLU "Tek Gıda-İş % 50 isteyip olmazsa grev yapacağı beyanında samimi değildir. Türkiye'nin en çok üyesi olmakla övünen bu sendika;

- % 50 talebinde samimi değildir. ETİ Gıda'da % 31 ücret zammına evet diyerek toplu sözleşme imzalamış, İzmir'de kurulu bazı işyerlerinde de gizli protokollar % 35'lerde sözleşme bağlamıştır.

ÖZ İPLİK-İŞ MALATYA ŞUBESİ GENEL KURULU YAPILDI

• Şube Başkanlığı'na
Osman ALBAYRAK
seçildi.

Öz İplik-İş Sendikası Malatya Şubesi'nin 3. Olağan Genel Kurulu 13.4.1986 tarihinde yapılarak Şube Yönetimi Osman ALBAYRAK'ın başkanlığında aşağıdaki şekilde teşekkül etti.

- 1- Osman ALBAYRAK
- 2- Bayram ÇAM
- 3- Mehmet YERLİKAYA
- 4- Turan ALIŞIR
- 5- Metin KAYA
- 6- Osman ERCAN
- 7- Mehmet ASLAN
- 8- Ramazan KIRILMAZGÜL
- 9- Mehmet ÇEKER

Et ve Balık Kurumu işyerlerinde Öz Gıda-İş'in onurlu mücadelesinin yargının beklenmedik bir kararı ile aleyhte neticelenmesini, Tek Gıda-İş Dergisinde "Öz Gıda-İş'in oyunu bozuldu, Et ve Balık Kurumu'nda yetki Tek Gıda-İş'in" başlığını atarak uzun uzun zafer nutuklarıyla yazanlara Öz Gıda-İş aynı zafer sarhoşluğunu göstermeden yukarıda atılan başlıkla cevap vermeyi yeterli görmektedir.

Gıda-İş 'Ya yüzde 50 ya grev' diyor

TİSK (Düzenli): Enflasyon yüzde 37 dolayında. Biz işçimize de kalkınma hızından pay vermek istiyoruz. O da binde 7.5. Eder yüzde 37.75. Biz yüzde 38 yeter diyoruz.

Gıda-İş (Gedik): İşverenlerin yüzde 38 zammına cevabımız "grev" olur. Enflasyonun üzerinde olmalı ki ücretler kendini kurtarsın. Bu da yüzde 50'dir.

İSTANBUL, (ANKA) 38'i geçmeyeceğini bildirdi ve bunun üzerinde yapılacak zammın

duklarını ifade ederek, "enflasyonun etkili kadar ücret artışına engel olacaktır, bunun yanında o yılki kalkınma hızından da işçilerin maddi pay almaları gerekir" dedi. 1986 yılında işçilerin yüzde 38 oranında zammı vermeyi düşündüklerini bildiren Gürnell, bunun hesaplanmasını şöyle açıkladı:

"İşçilerin kalkınma hızından mutlaka pay almaları gerekir. Bununla ilgili konulara bakıldığında

Konu ile ilgili görüşlerini açıklayan ÖZ GIDA—İŞ Genel Sekreteri Salim USLU; "122 gündür tüm iyi niyetimizle sürdürdüğümüz samimi gayretimiz sonucu, barışçıl yollardan netice alamayacağımızı müşahade ettik. İşveren Sendikası'na adı geçen işyerlerinde çalışan işçiler için teklif edilen % 35 ve % 30 luk iki yıllık ücret zamlarını kabul etmemiz bir tarafta, kazanılmış haklarımızı elimizden kaçırmamanın uğraşını veriyoruz" dedi.

Türk-İş üyesi Tek Gıda-İş Sendikası Genel Başkanı Zeki GE-

DİK'in "ya % 50, ya Grev" şeklindeki demecinin ise Türk-İş - Öz Gıda-İş, Toplu pazarlık masasında işçi temsilcileriyle toplu sözleşme müzakerelerini sürdürerek haklı gerekçelerini ve kararlılığını ortaya koyarken, Tek Gıda-İş İşveren Sendikası ile hiç oturum yapmamış, Öz Gıda-İş'in kararlı tutumunu sonucu geldiği grev aşamasında açık-gizli toplu sözleşmeler başlatılarak, düşük ücret rayici tesbit edip kötü emsal olmakta, ortaya koyduğu kayıtsız, kararsız sarı sendikacılık modeliyle işkolunda kaliteli sözleşmeler yapılmasına mani olmaktadır.

TEK GIDA-İŞ'İN OYUNU BOZULDU YEM SANAYİİ TÜRK A.Ş.'DE YETKİ ÖZ GIDA-İŞ'İN

Yem Sanayii Türk A.Ş. Genel Müdürlüğü'ne bağlı 28 işyerinde çalışan 1200 işçi Tek Gıda-İş sendikasının oyunları nedeniyle 1 yılı geçen bir süredir sözleşme beklentisi içinde bırakılmıştı.

İşyerinde kesin çoğunluk Öz Gıda-İş Sendikası'nın olmasına rağmen yetki ihtilafının incelendiği

İş Mahkemelerine aylarca evrak vermeyerek veya mazeret bildirecek neticenin alınmasını geciktiren Tek Gıda-İş Sendikası nihayet pes ederek Yem Sanayii işçisinin yakasından elini çekmek zorunda kalmıştır. Öz Gıda-İş'in yetkisi Ankara 2. İş Mahkemesi'nin 3.4. tarih ve 1986/90 sayılı kararı ile kesinleşmiştir.

ÇUKOBİRLİK KOOPERATİFLERİNDE SÖZLEŞME GÖRÜŞMELERİNE BAŞLANDI

Çukobirlik Kooperatiflerine bağlı çeşitli bölgelerde bulunan Fabrikalarda çalışan toplam 350 işçiyi kapsayan Toplu İş Sözleşmesi görüşmelerine başlandı. Sözleşme kapsamının içinde olan belli başlı fabrikalar şunlar:

- 1- Çukobirlik Çırçır ve Prese Fabrikası - İskenderun - HATAY
- 2- Çukobirlik Savcın ve Prese Fabrikası - Reyhanlı - HATAY
- 3- Çukobirlik Çırçır ve Prese Fabrikası - HATAY
- 4- Çukobirlik Savcın ve Prese Fabrikası - Yenice - TARSUS
- 5- Çukobirlik Savcın ve Prese Fabrikası - TARSUS
- 6- Çukobirlik Savcın ve Prese Fabrikası - Ceyhan - ADANA
- 7- Çukobirlik Çeltik Çırçır ve Prese Fabrikası - Ceyhan - ADANA

ÖZDEMİR—İŞ Sendikası yetkililerinden alınan bilgiye göre, Sendikanın 2. Dönem T.İ.S. müzakereleri için taslak çalışmasının yapıldığını buna ilave olarak ta, işçi ile daha yakından ilgilenmek dert ve şikayetlerini dinlemek için yoğun bir işyeri ziyaretinde bulduklarını bildirdiler. Ayrıca Teşkilatlanma çalışmalarının da hızla devam ettiği bildirildi.

TOE işyerinde çalışan 800 işçi için Sözleşme müzakereleri devam ediyor.

- 8- Çukobirlik Mihmandar Savcın ve Prese Fabrikası - ADANA
- 9- Çukobirlik Çırçır ve Prese Fabrikası - Nusaybin - MARDİN

LEVENT TEKSTİL'DE YETKİ KESİNLEŞTİ

Tarsus'ta kurulu ve 400 kadar işçinin çalıştığı Levent Tekstil işyerinde Oz İplik-İş adına yetkin kesinleşmesi ile birlikte sözleşme görüşmelerine başlanıyor.

DEVAM EDEN YETKİ İHTİLAFLARI

- Hasköy Yün İplik - İSTANBUL
- Marteks Tekstil - KAHRAMANMARAS
- Çukobirlik Maçka İplik - ADANA
- Berdun-2 İplik Dokuma - TARSUS
- Kula Mensucat - İZMİR
- Niğde İplik - NİĞDE

ÖZ DEMİR-İŞ YENİ DÖNEM TOPLU İŞ SÖZLEŞMELERİ BAŞLADI

DEVAM EDEN TOPLU İŞ SÖZLEŞMELERİ

1. T.O.E. (Türk Otomotiv Endüstrisi A.Ş.) / GEBZE
- 2- DEMSAN A.Ş. / İSTANBUL
3. TELSAN TEL. SAÇ. SAN. A.Ş./İSTANBUL
4. ÖZGEN ELEKTRİK SAN. A.Ş./ANKARA
5. KIZILIRMAK DÖKÜM SAN. A.Ş./ÇORUM

6. BİLGE TEKNİK SAN. A.Ş./İSTANBUL
7. ELEKTROPİKAP KOL. ŞTİ./İSTANBUL

ARABULUCU'DA OLAN İŞYERLERİ

1. T.M.O. MERKEZ ATELYELER MD./ANKARA
2. BURSAN BURSA SAN. İŞL. A.Ş./MANİSA
3. SİGMA DÖKÜM SAN. A.Ş./GEBZE
4. BİLGE TEKNİK SAN. A.Ş./İSTANBUL

YETKİ İHTİLAFI OLAN İŞYERLERİ

1. ALAMSAŞ ALARKO SAN. A.Ş./İSTANBUL
2. TUMOSAN MOTOR SAN. A.Ş./KONYA
3. YILDIZ KALIP SAN. A.Ş./İSTANBUL

TESBİTİ ÇIKAN İŞYERLERİ

1. TESTAŞ A.Ş. (İŞLETME) 3 İşyeri
2. TEMSAN A.Ş. (İŞLETME) 3 İşyeri
3. MAKSAN A.Ş./MALATYA
4. ZAFER MADENİ EŞYA SAN. A.Ş./İSTANBUL
5. GALVANO TEKNİK SAN. A.Ş./İSTANBUL
6. SİMÇELİK A.Ş./İSTANBUL
7. EYÜPOĞLU A.Ş./GEBZE
8. SARDEMİR A.Ş./GEBZE

İŞYERİ ZİYARETLERİ DEVAM EDİYOR

ÖZDEMİR—İŞ Sendikası Genel Teşkilatlanma Sekreteri Mustafa ATLI'nın 14-18 Nisan 1986 tarihleri arasında GEBZE—İZMİR—MANİSA ve AYDIN illerinde bulunan işyerlerini ziyaret ettiği, işçilere yaptığı konuşmalarında özellikle, çalışma hayatının sıkıntıları üzerinde durduğu bildirildi.

İŞ KAZASI SONUCU ÖLÜM

Ülkemizde giderek artan iş kazası ölümlerine bir yenisi daha eklendi. Terme Metal Sanayi işçisi Fahri CEBECİ bir iş kazası sonucu hayatını kaybetti. Mevtaya Allah'tan Rahmet, kederli ailesine ve çalışma arkadaşlarına başsağlığı dileri.

ÖZ GIDA-İŞ SENDİKASI ANKARA 1 NO'LU ŞUBE GENEL KURULU YAPILDI

• Şube Başkanlığı'na yeniden
Settar ASLAN seçildi

Necati ÇELİK

Öz Gıda-İş Sendikası Ankara 1 No'lu Şubesinin Olağan Genel Kurulu 30 Mart 1986 Pazar günü Ankara'da çokkulu bir iştirakle ikmal edildi.

Divan Başkanlığını HAK-İŞ Genel Sekreteri Hüseyin TANRI-VERDİ'nin yaptığı Genel Kurul'da Öz Demir-İş Sendikası Genel Teşkilatlandırma Sekreteri Mustafa ATLI Divan Başkan Yardımcısı, Öz Gıda-İş Sendikası İzmir Şube Başkanı Alaaddin ÇELİKER ve Delegelerden Cengiz

GÜRLER kâtip üye olarak görev yaptılar.

Genel Kurula HAK-İŞ ve bağlı Sendikaların yöneticileri ve çok sayıda misafir katıldı. Misafirler arasında Türk-İş'e bağlı bir Sendikanın Şube Başkanı ve Şube Sekreterinin bulunması ve Genel Kurulu izlemesi ilgi çekti.

Genel Kurul, Öz Gıda-İş Sendikası Ankara 1. No'lu Şube Başkanı Settar ASLAN'ın açış konuşmasıyla başladı. ASLAN Konuşmalarında çalışmada hayatının genel sıkıntıları yanında karşılarında bulunan Tek Gıda-İş Sendikası ile süregelen mücadelelerine değindi.

Şube Sekreteri Metin ÖZMEN tarafından faaliyet raporu'

Divan Başkanlığı

Genel Kurula katılanlardan bir grup

Settar ASLAN

Salim USLU

Mustafa ELVEREN

Mahmut ASLAN

nun okunması akabinde Şube Kurulları Genel Kurulca ittifakla ibra edildi.

Genel Kurulun konuşmalar bölümünde HAK-IŞ Genel Başkanı **Necati ÇELİK** uzun bir konuşma yaparak yasaların getirdiği sıkıntıları ve buna rağmen Hak-Iş teşkilatlarının çalışmalarını dile getirdi. **ÇELİK**, bu genel kurulda bulunanların çoğu ile yeni yasalar çıktığı anda beraber olduklarını, engelleri aşmak için verilen karar, gösterilen azim ve fedakârlıkla bu günlere gelindiğine değinerek "Bu tür engellere rağmen bugün varlığımız ne çok manalar ifade ediyor" diyerek temennilerini belirterek konuşmasını tamamladı.

Genel Kurul'da HAK-IŞ Genel Eğitim Sekreteri ve Öz Gıda-İş Genel Sekreteri **Salim USLU**,

HAK-IŞ ve Öz Demir-İş Sendikası Mali Sekreteri **Mustafa ELVEREN**, Öz Ağaç-İş Sendikası Genel Başkanı **Abidin ÖZKARAASLAN**, Hizmet-İş Sendikası Genel Sekreteri **Mahmut ARSLAN**, Öz Gıda-İş Sendikası Genel Sekreter Yardımcı **Agâh KAFKAS** ve **Zekeriya İLKDOĞAN** Öz Gıda-İş İzmir Bölge Başkanı **Selahaddin KARTOP**, Kırıkkale İlçe Temsilcisi **Polat SÖNMEZ** yanında çok sayıda delege konuşma yaptılar.

Şube Genel Kurulu yapılan seçimlerle tamamlandı. Seçimler neticesinde **Settar ASLAN** yeniden Genel Başkanlığa seçildi. Yönetim Kurulu'nun diğer üyeliklerine ise **Metin ÖZMEN**, **Satılmış GÖKTEPE**, **Mehmet KAPLAN** ve **Ali NAZLIM** seçildiler.

Zekeriya İLKDOĞAN

Metin ÖZMEN

Abidin ÖZKARAASLAN

Agâh KAFKAS

HAK-İŞ MARŞI YARIŞMASI SONUÇLANDI

•Birinciliği Ahmet EFE, Jüri Özel Ödülünü Mustafa YAZGAN kazandı.

MARŞ YARIŞMASI BİRİNCİSİ

HAK-İŞ MARŞI

ŞANIMIZDIR KUTSAL EMEK
HAK YOLUNDA BİRLİK GEREK
TEK BİR GÖNÜL, TEK BİR YÜREK
HAK-İŞ'ÇİYİZ, HAK-İŞ'ÇİYİZ

ALNIMIZ AK YOLUMUZ HAK
ATEŞİMİZ SÖNMEZ OCAK
SEVDASI VAR KUCAK KUCAK
HAK-İŞ'ÇİYİZ, HAK-İŞ'ÇİYİZ

EL EMEĞİ GÖZ NURUMUZ
BÖYLE DOĞSUN HUZURUMUZ
ALİNERİ ONURUMUZ
HAK-İŞ'ÇİYİZ, HAK-İŞ'ÇİYİZ

HER GERÇEĞİ İSBAT EDER
ALNIMIZDAN AKAN ŞU TER
HAYKIRALIM HEP BERABER
HAK-İŞ'ÇİYİZ, HAK-İŞ'ÇİYİZ

HARAM DEĞİL, HELÂL YERİZ
BİZLER YİĞİT İŞÇİLERİZ
ÂLEM BUNU BİLSİN Kİ BİZ
HAK-İŞ'ÇİYİZ, HAK-İŞ'ÇİYİZ.

YÜCELERDEN BİR SES DOĞAR
BİR SEL OLUR ZULMÜ BOĞAR
HAK'TIR BİZE EN YÜCE YÂR
HAK-İŞ'ÇİYİZ, HAK-İŞ'ÇİYİZ

JÜRİ ÖZEL ÖDÜLÜ

İmanlı milletimin, şerefli işçisiyim!
Kutsal emek hakkının, Hak-İş'te bekçisiyim!
Alınteri sermayen, birlik, dirlik dileğim...
Kalbim gibi güçlüdür, bükülmeyen bileğim.
Hakkı bir sancak gibi dikeceğim yurduma!
Hak-İş'ten selâm olsun, yiğit işçi orduma!

MUSTAFA YAZGAN

AHMET EFE

1955 Yılında Kayseri'de doğdu. Babasının memuriyeti dolayısıyla öğrenimini çeşitli yerlerde sürdürdü. İlk ve orta öğretiminden sonra Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi'nden 1979 yılında mezun oldu. Çeşitli devlet kuruluşlarında memurluk yaptı.

1980 yılından bu yana yayıncılık çalışmalarını sürdürmektedir.

Türkiye Yazarlar Birliği'nin 1985 yılında, Çocuk Edebiyatı dalında verdiği pek çok eseriyle yılın yazarı seçildi. Efe'nin, şiir, hikâye, roman, deneme türlerinde yayınlanmış eserleri bulunmaktadır.

Hak-İş Marşı yarışmamız büyük bir ilgi ile karşılandı.

Yurdun dört bir yanından, yurt dışından gelen yüzlerce şiir, jüri tarafından değerlendirildi, seviyenin üzerinde bulunan 59 şiir ikinci elemeye tabi tutuldu.

Hak-İş Genel Başkanı Necati ÇELİK, Hak-İş Dergisi Yazı İşleri Müdürü Zekeriya İLK-DOĞAN, Erdem BAYAZIT, M.Akif İNAN ve Alaaddin ÖZDENÖREN'den meydana gelen Hak-İş Marşı Yarışması jürisi titiz bir çalışma sonucunda AHMET EFE'nin şiirini birinciliğe, MUSTAFA YAZGAN'ın şiirini ise jüri özel ödülüne layık gördü.

Değerlendirmede;

Şiirde, marş yarışması şartnamesinde belirtildiği gibi; emek, işçi hakları, alınteri, iş ve çalışma hayatı, birlik, dirlik gibi kavramların yer alıp almadığı,

Marşın, Konfederasyonumuz tarafından düzenlenen kapalı ve açık hava toplantılarında geniş ve kalabalık işçi kesimi tarafından kolaylıkla söylenip, söylenemeyeceği,

Hak-İş'in iş ve çalışma hayatındaki sağlam, kararlı, tutarlı, birlik ve beraberlik duygularını destekleyici, bütün işçilerimizi kuşatıcı tavrının verilip verilmediği... gibi hususlara dikkat edildi.

Jüri değerlendirmede bazı şiirleri başarılı buldu. Bu şiirlerin bir kısmını aynen, bir kısmını ise bazı bölümleriyle dergimizde yayınlıyoruz.

Yarışmaya katılan bütün şairlerimize, marş yarışmamıza gösterdikleri ilgi için teşekkürlerimizi iletiyor, başarılarının devamını diliyoruz.

MARŞ YARIŞMASI İKİNCİ ELEMEYE GİREN ESER SAHIPLERİ

Abdullah DİNLER (Dörtöyol), Adil AKKOYUN (Malatya), Adil AVAZ (Almanya), Faruk ÖZ, Ahmet ARSLAN (Ankara), Ahmet EFE (Ankara), Ahmet ÖZKARAASLAN (Ankara), A. Turhan TOY (Malatya), Ali ŞENSOY (İstanbul), Bahattin PASLI (Konya), Bilal COŞKUN (Ankara), Canan SÜNKER (İstanbul), Cemal SAFİ (Ankara), Celal N. OSMANOĞLU (İstanbul), Doğan CEYLAN (Kırşehir), Durmuş KAYA (İsparta), Enver TUNCALP (Ankara), Fatma KESKİN (İstanbul), G. Mehmet UYTUN (Ankara), Güzide TARANOĞLU (Ankara), Garib OZAN (Ankara), Hacı İLGÜN (İçel), Halil DEDİK (Karabük), Hasan ÇAVDAR (İzmir), Orhan ZİYA (Kastamonu), HÜseyin ÇAĞLAR (İçel), İbrahim Sadri E. (İstanbul), İhsan AKOVA (Zonguldak), İlhan GEÇER (Ankara), Kemalettin S. SÜERDEM (Bursa), Lütfi EROĞLU, Medet TOKGÖZ (İstanbul), Mehmet AYCI (Adana), Mesut KILIÇ (Kastamonu), Mesut ÜNAL (Erzurum), Metin ÖZMEN (Ankara), Metin YAZKAN (Niğde), Mikail TUNÇ (Kayseri), Murat YILMAZ (Manisa), Mustafa DEMİR (İstanbul), Mustafa KASADAR (Erzurum), Mümtaz TOY (Malatya), Mustafa VURGUN (İstanbul), Mustafa YAZGAN (Karamürsel), Mustafa YÜCETÜRK (Ankara), Nevzat KARATAŞ (Ankara), Nezir KEVEN (K. Maraş), Nihat YÜKSEL (Kayseri), Orhan KITAY (Ankara), Oktay ZERRİN (Samsun), Behlül ŞİŞMAN (Gümüşhane), Rafet KOCA (İstanbul), Reşat CANTAŞ (Kastamonu), Sait TEMİRTEKİN (Ankar), Şaban POLAT (Ankara), Şaban SÖZBİLİCİ (Kayseri), Şakir ARSLAN (Samsun), Ünal MERMER (Denizli), V. Sezai BALCI (İstanbul), Veysel YİĞİT (Sakarya), Zakir TAŞDEMİR (Ankara),

Kucaklasın çağrımız büyük küçük herkesi;
Dünün tecrübesiyiz, yarının habercisi.
Hak için halka hizmet en büyük gayemizdir
Alınteri ve emek bütün sermayemizdir.
Bereketi yağmurun alınterimizdedir,
Vatının kurutuluşu, istikbâli bizdedir.
Bacalar tütmüyorsa hayat ateşi söner;
Dirliği bozulan yurt viranlere döner.
Safları sık tutalım işimiz kolay olsun
Her kazma vurşumuz tarihi olay olsun.
Biz adalet mülküne atılan ilk adımız
Bir gün vatan ulkunda çınlayacak adımız.
Gelin karlı dağaları adım adım aşalım,
Dağılmak yok oluşturun, saflarda sıklaşalım!
Birliğimiz zaferin müjdesidir: İşçiyiz;
Biz Hakkın yanındayız, haklıyız, Hak-İş'çiyiz!

BİLÂL COŞKUN

Hak için çalışıp yorulmaktayız
Hak işler, hak dokur, hak alırız biz.
Gecedden gündüze sorulmaktayız,
Çok verebilmişsek, çok alırız biz.
Gideriz "sonu bir" yollarımızda
Gücümüz emanet kollarımızda...
Meyveler salınır dallarımızda;
Her mevsim cömert ağaçlarız biz.
Ne zalim ne mazlum, hayatımızda
Ne "ezilmek -ezilmek" lügatımızda!..
Dakika boş geçmez, saatimizde
Zamanı-mekânı bilenleriz biz.
"Alınteri" ile gülenleriz biz...

NEVZAT KARATAŞ

İşimiz Hakla bizim, Hak-İş'ledir işimiz,
Hak-İş'in çevresinde olsun dirilişimiz.
Yetsin artık haklıyken haksız görülüşümüz!
Sağlam bir bina gibi olsun örülüşümüz.

Alınteri, göz nuru, el emeği el ele
İşçi kardeş Hak-İş'te huzuru bul, gel hele
Biz hakkın işçileri Hak-İş'lerde kol kola,
Kenetlenip gidelim hep hakkı bula bula.

ŞAKİR ARSLAN

Ey toprağa düşen şu, bir damla alın teri
Yürekten saygı sana, sana selâm ve sevgi
Ey toprağı yemyeşil, ey kökleri enginde
Solmayan kurumayan, alın teri çiçeği

Çalış başak boy atsin
Çalış hilâl yükselsin
Her insan gibi sen de
Emeğinle güzelsin

Çalışmaktır yüceltir, en güzel şan emektir
Sevinci bir tasa bir, gayesi bir hakkı bir
Yürümek hiç durmadan, doğan güne yürümek
Birlik olup kardeşçe, yeniden dirilmektir

Çalış başak boy atsin
Çalış hilâl yükselsin
Her insan gibi sen de
Emeğinle güzelsin

İBRAHİM SADRİ E.

Hak-İşli işçileriz, verdik omuz omuza;
Birlikten kuvvet doğar, katılın ordumuza.
Gayemiz hak almaktır; hizmettir yurdumuza,
Alınteri sunarız çoluk çocuğumuza.
Hak-İş'li işçileriz, verdik omuz omuza
Selâm alın terine; selâm Hak yolumuza.

İç huzuru bozmayız, dış oyuna gelmeyiz,
Komşusu aç yatarken tok yatmayız, gülmeyiz.
Dayanışma bizdedir, kardeşlik zaten bizde,
Hak-İş'in davetine haydi katılın siz de.
Hak-İş'li işçileriz, verdik omuz omuza,
Selâm alınterine, selâm Hak yolumuza.

Çalışana tam ücret, işsizlere iş, deriz;
Ne hakkı peşkeş çeker, ne bir lokma hak yeriz.
Tek yürek ve tek bilek; birlikten almışız hız,
Dava dirlik davası, bunun şuurundayız...
Hak-İş'li işçileriz, verdik omuz omuza;
Selâm alınterine, selâm Hak yolumuza.

ORHAN ZİYA

Haykırın beraber... "Hakkımızdır hak!"
Emek, alınteri yüklüdür ancak.
Birleşin Hak-İş'te, alınsın bu hak
O zaman yücelir emekler ancak.

SAİT TEMİRTEKİN

Başarıyla çıkarız her işten her savaştan
Ahn terimiz damlar her emekten her aştan
Yatağımız topraktan yastığımızza taştan
Nasır tutar elimiz didinmeden uğraştan
Kutsal amacımızdır hakka giden yolumuz
Bu yolda dalga dalga yumak yumak oluruz.

Ulaşılan başarıda huzurda mutlulukta
Gücümüz buram buram tüter her bir solukta
Bizim katkımız vardır erişilen bollukta
Dağları düz ederiz bir anda solukta
Kutsal amacımızdır hakka giden yolumuz
Bu yolda dalga dalga yumak yumak oluruz.

İLHAN GEÇER

Birlikten kuvvet doğar, Hak-İş'e katıl sen de
Yürekler toplu vursun, bedenler olsun zinde.
Gel, yalnız heder olma, sermayenin elinde,
Hak-İş'in bütün sırrı, Hak yoldan gidiştedir,
Alinteri Hak-İş'te, kurtuluş Hak-İş'tedir.

Gel sen de emekçi dost, çektiğin yetsin gayri
Acılar birer birer birer, bırakıp gitsin gayri.
Hak-İş'te birleşelim, ayrılık bitsin gayri,
Hak-İş'in bütün sırrı, Hak yoldan gidiştedir,
Alinteri Hak-İş'te, kurtuluş Hak-İş'tedir.

Bir helâl lokma için pervâne oluruz biz
Rızkımız nerde ise, arar da buluruz biz.
Köymayız hakkımızı, mutlaka alırız biz,
Hak-İş'in bütün sırrı, Hak yoldan gidiştedir,
Alinteri Hak-İş'te, kurtuluş Hak-İş'tedir.

Karanlık sermayenin elinde köle, kuldük...
Birleşmekti çıkar yol, birleştik de kurtulduk.
Birleşmenin hazzını, yalnız Hak-İş'te bulduk,
Hak-İş'in bütün sırrı, Hak yoldan gidiştedir,
Alinteri Hak-İş'te, kurtuluş Hak-İş'tedir.

BAHADDİN PASLI

Kutsaldır emeğimiz başımız dik yaşarız
Çalışmak görevimiz her eserde biz varız.
Hak-İş'in çatısında işçiler birleşiyor,
Herkes yerini alsın işte Hak-İş geliyor.

METİN ÖZMEN

Adımız Hak, andımız Hak,
Hak-İş, hakkın bekçisidir.
Alnımız ak, yüzümüz pak,
Hak-İş, hakkın bekçisidir.

Düşman korksun, dost sevensin,
Haksızlığı Hak-İş yensin.
Emeğin dertleri dinsin,
Hak-İş, hakkın bekçisidir.

Bir çığ gibi büyüyoruz.
Mutluluğa yürüyoruz.
Barış refah diliyoruz,
Hak-İş, hakkın bekçisidir.

İş barışı bozulmasın
Milli birlik çözülmesin,
Haklı olan üzülmesin,
Hak-İş, hakkın bekçisidir.

V. SEZAI BALCI

Gece gündüz zamana terimle hükmederim,
Bıkmayan, usanmayan, yorulmayan bir erim.
Sanatın, estetiğin yüzdüğü yerde serim...
Harama el uzatmam, has yerim, helâl yerim.
Desende, nakıştayım, şâhikayım, baştayım,
Yükselen her eserde, temeldeyim, taştayım.

Mor çiçekler açarken ellerim, ayaklarım,
Kanım karışır tere acımı hep saklarım
Her evde, her sofrada, çorbada, aşta varım
Dirlik düzenlik üzre alınmalı haklarım.
Desende, nakıştayım, şâhikayım, baştayım,
Yükselen her eserde, temeldeyim, taştayım.

DURMUŞ KAYA

Biz nasırlı ellerden hayat bulan Hak-İş'iz.
Biz alın terlerinden umman olan Hak-İş'iz.

Uygurlik alanında yarışın öncüsüyüz.
İş yerinde huzurun, barışın öncüsüyüz.

Mazlum kalkan eli kırarız büke büke!
Bileğinin hakkını alırız söke söke!

Bu yolda can vermeğe and içtik kana kana
Dirlikten, düzenlikten, haktan, hukuktan yana.

Davamız ne mukaddes, uğraşımız ne kutlu?
Hep dimdik, hep umutlu, Hak-İş'liyiz, ne mutlu!

CEMAL SÂFİ

Hak, hukuk, adalere candan bağlı
işçiyiz
Zulme boyun eğmeyen, Hak yo-
lunda bekçiyiz
Vatan ve millet için çalışan
emekçiyiz
Hak, hukuk, adaletin dünyada
timsaliyiz.
Sevgi tohumu Yunus, Mevlâna
misaliyiz.

Millî hasletlerimiz, eder bize reh-
berlik
Parolamız kardeşlik, birlik ve be-
raberlik
Helâlından kazanıp, yemek en bü-
yük erlik,
Yükselen minarede, köprüde, yol-
da varım,
Sermayem; alinterim, bükülme-
yen kollarım.

Çalışarak; ülkeyi, yükseltmek
emelimiz
Dostluk, kardeşlik, sevgi, inançta
temelimiz
Yaşayan her eserde var bizim
emeğimiz,
Yükselen minarede, köprüde yol-
da varım,
Sermayem; alinterim, bükülme-
yen kollarım.

GARİB OZAN

★ ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI; İŞÇİ BİLDİRİM LİSTELERİ İLE SENDİKA ÜYE KAYIT FİŞLERİNİ DEĞİŞTİRİYOR.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı 27 Mart 1986 tarihinde "İşverenleri; çalıştırdıkları işçileri Çalışma Bakanlığı, Bölge Çalışma Müdürlüğü ve Sendikalara bildirmeleri hakkındaki yönetmelik" ile "sendika ile Konfederasyonlarca düzenlenecek üye kayıt fişleri ve defterlerinin şekli ve ihtiva edeceği bilgiler hakkındaki yönetmelik"te yapılacak değişikliklerle ilgili bir toplantı düzenledi.

Tesis çalışması son safhasına gelen Bakanlık Bilgi - İşlem Merkezi uygulamalarına kolaylık sağlamak üzere yapılacak değişikliklerle ilgili toplantının ilki 27 Mart 1986 tarihinde Bakanlık'ta yapıldı. Toplantıya Müsteşar Muavini İsmet Bora BİNATLI Başkanlık etti. Çalışma Genel Müdür Muavinleri Ali TOPTAŞ ile Ö. Faruk ÇAYAN'ın da bulunduğu toplantıda Daire Başkanı Numan ÇOTUK ile diğer ilgililer de hazır bulundular.

Hak-İş Genel Eğitim Sekreteri Salim USLU'nun temsil ettiği toplantıya TÜRK-İŞ, TİSK ve MESS temsilcileri de katıldılar.

18 Nisan 1986 tarihinde ise ikinci toplantı yapıldı. Hak-İş'i Genel Mevzuat Sekreteri A. Kadir İMAMOĞLU'nun temsil ettiği bu toplantıda, bir önceki toplantıda ileri sürülen görüş ve öneriler ışığında, ilgili yönetmeliklerde yer alması vada almaması istenilen hususlar görüşüldü. Buna göre Bakanlık bahse konu yönetmeliklerde işçi ve işveren temsilcilerinde ortak görüşleri doğrultusunda değişiklik yapacak.

★ SÜSLENMENİN BEDELİ:

Ülkemizde, özellikle kadınların süslenmek amacı ile yaptıkları harcamanın 1985 yılı içindeki tutarı, 31 milyar lira olarak tesbit edildi.

Süslenme amacı ile yapılan bu harcamanın, 1984 yılı faturası 27 milyar lira olarak tesbit edilirken, önümüzdeki yıl bu rakamın 33.5 milyara ulaşacağı tahmin ediliyor.

★ BAKAN İTİRAF ETTİ: "ENFLASYONUN KAYNAĞI KREDİ FAİZLERİ'DİR!"

İstanbul İhracatçı Birlikleri'nin Hilton Otel'i'nde düzenledikleri "İhracatın Sorunları" konulu panelde yaklaşık 50 dakikalık bir konuşma yapan Sanayi ve Ticaret Bakanı Cahit ARAL, ihracatla ilgili görüşlerini açıklarken, kredi faizleri ve bunun enflasyonla olan alakasına da değindi.

Bakan, konuşmasında, kredi faizlerinin kademeli olarak düşürülmesi gerektiğini söyleyerek, faiz miktarlarının yüksek olmasının enflasyon kaynaklarından biri olduğunu vurguladı.

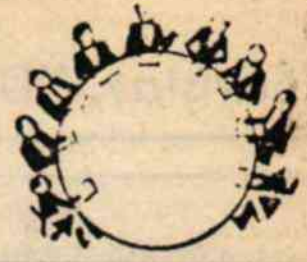

• YENİ YAYIN

İş Müfettişi İbrahim EŞME-LİOĞLU'nun hazırladığı "Gerçekçeli - Açıklamalı - İçtihatlı İŞ KANUNLARI VE MEVZUATI" isimli eseri yayınlandı.

İşkanunu ile Deniz ve Basın işkanunu, Sendikalar, Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt kanunu ilgili Tüzük ve yönetmeliklerle 1000 civarında yargı içtihatlarına ve çok sayıda örneklere yer verilen 1312 sahifeden oluşan eserin sağladığı gelirin tümünün öğrenim gören çocuklara ve gençlere karşılıksız burs olarak verileceği belirtiliyor.

İsteme adresi: Seçkin Kitabevi Kocabeyoğlu pasajı No: 76, Tel: 185792-256097 Kızılay - ANKARA Fiyatı - 6.000.- TL

★ TÜRK-İŞ UZUN BİR SESSİZLİKTEN SONRA YİNE EYLEM YAPMAK İSTİYOR!

Türk-İş'in 14 kişiden oluşan eylem komitesi 6 aydır çalışıyor ve bu sürede sadece İzmir'de bir miting düzenleyebildi. Uzun bir sessizlikten sonra bu komite yeniden toplanarak "nasıl ve nerede bir eylem yapalım" konusunda tartışacak.

Bu arada Türk-İş'in bu sessizliği kendi içinde de tartışılıyor. Basın-İş Başkanı "Yönetimin üstüne ölü toprağı serpildi", derken, Harb-İş Başkanı "Gizli pazarlıklar mı yapılıyor?" diye soruyor. Eski Genel Başkan Halil TUNÇ ise "Teslimiyetçi politika yerine açık tavır" istiyor. Bunlar gazetelerin yazdığı.

Bir okuyucumuz da bu durumu dile getiren "Yorgun Savaşçı" adlı şiirinde şöyle diyor: "Mitingde bağırıp, nutuklar saldı Herhalde yorulup uykuya daldı Başkanları başladı pirenemeye: Türk-İş'i suskunluk, sessizlik aldı..."

Galiba haksızlık ediyoruz. "Türk-İş Kamu Sözleşmelerini İzleme Komitesi" adıyla yedi kişilik bir komite oluşturdu.

Daha ne yapabilir ki.

• SSK'NIN İŞVERENLERDEN PRİM ALACAĞI 100 MİLYAR:

Mustafa Kalemli, SSK'nın prim alacaklarının, kurumun 1986 bütçesinin yüzde 10.6'sı kadar olduğunu bildirdi. Bakan Kalemli, özel kesim ve kamu kesimindeki toplam prim alacağının 96 milyar 326 milyon lirayı bulduğunu belirtirken, prim alacaklarını tahsil etmek için her türlü tedbirleri aldıklarını da sözlerine ekledi.

GEÇİKEN ADALET

Sayıştay, "Dayanışma Aidatı"na açıklık getirdi

YASALAR DİYOR Kİ...

ANAYASA MADDE-51: "...Sendikalara üye olmak ve üyelikten ayrılmak serbesttir. Hiç kimse sendikaya üye olmaya üye kalmaya veya, üyelikten ayrılmaya zorlanamaz..."

2821 SAYILI SENDİKALAR KANUNU MADDE-22: "Sendikalara üye olmak serbesttir. Hiç kimse sendikaya üye olmaya veya olmamaya zorlanamaz..."

2821 MADDE-31: "...İşveren bir Sendikaya üye olan işçilerle sendika üyesi olmayan işçiler ve ya ayrı Sendikalarda üye olan işçiler arasında, (...) herhangi bir ayırım yapamaz..."

MAHKEME, YARGITAY KARARLARI

İş Mahkemeleri işçilerin kusurundan kaynaklanmayan gecikmeler için farklı kararlar verdiler. İşverenlere verilen "dayanışma aidatı dilekçeleri" işyerlerinde işlem görmesine rağmen Toplu Sözleşmeden yararlanılmayacak işçilerle ilgili en çarpıcı karar **İstanbul 1. İş Mahkemesince** verilen karardı. İstanbul 1. İş Mahkemesi kararıyla "taraf sendika üyesi olmayanların T.İ.S.nden faydalanacaklarına" karar verdi. Ancak **Yargıtay 9. Hukuk Dairesi** bu kararı bozdu. Özellikle **TÜRK-İŞ'te** kararın bozulması için yoğun çaba sarfetti. Zira Türk-İş'li Sendikalara üye olmayanların cezalandırılması gerekiyordu. Nihayet İstanbul 1. İş Mahkemesi Yargıtay'ın bozduğu eski kararında direnme kararı verdi. Ancak aradan aylar geçmesine rağmen **Yargıtay Hukuk Genel Kurulu** meseleye henüz çözüm getirirmediği.

SAYIŞTAY KARARI

Nihayet **Sayıştay Genel Kurulu** Kamu işyerleri için konuya açıklık getirerek, taraf Sendika üyesi olmayan işçilerin T.İ.S den faydalanmaları gerektiğine karar verdi.

Evet, bu karar haklı ve yerinde bir karardı. Ancak gecikmiş karardı. Başka bir deyimle geciken Adalettir. Zira binlerce işçi uygulayıcıların katı, karmaşık ve antidemokratik tutumları yüzünden gündeki Sendikalardan istifa ederek, istemedikleri Sendikalara üye olmaya zorlanmışlardı. Dün 200 bin işçinin faydalanabileceği bu karardan maalesef bugün ancak 3-5 bin kişi istifade edebilecektir.

Adalet mekanizması geç işleyerek uygulayıcıları peydahlamak istedikleri tekelci Sendikaların oluşumuna katkıda bulunmuştur. Yine de gecikmiş te olsa adaletin tecellisi sevindiricidir.

Semih BAŞARAN

SAYIŞTAY

GENEL KURULU KARARI

KONU

Kamu kuruluşlarının, 2822 sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanununun göre yaptıkları ilk toplu iş sözleşmelerine taraf sendikalara üye olmayan işçilerin, toplu sözleşmelerin akdi tarihinden önceki süreye ilişkin mağduriyetlerin nasıl giderilebileceği yolunda Sayıştay görüşü tespitine dair Maliye ve Gümrük Bakanlığı istemi.

KONU İLE İLGİLİ MEVZUAT

2821 Sayılı Sendikalar Kanununun 36'ncı maddesi:

İşçi ve işveren sendika veya konfederasyonlarının kendi faaliyetleri ile üyeleri ve sağladıkları hak ve menfaatlerin üyesi olmayanlara uygulanması, Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanunu hükümleri saklı kalmak kaydı ile söz konusu sendika veya konfederasyonun yazılı muvafakatına bağlıdır.

2822 sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanununun 9'uncu maddesi:

Toplu iş sözleşmesinden taraf işçi sendikasının üyeleri yararlanırlar.

Toplu iş sözleşmesinin imzalanması tarihinde taraf sendikaya üye olanlar yürürlük tarihinden, imza tarihinden sonra üye olanlar ise üyeliklerinin taraf işçi sendikasıca işverene bildirildiği tarihten itibaren yararlanırlar.

Toplu iş sözleşmesinin imzası sırasında taraf işçi sendikasına üye bulunmayanlar, sonradan işyerine girip de üye olmayanlar veya imza tarihinde taraf işçi sendikasına üye bulunup da ayrılanlar veya çıkarılanların toplu iş sözleşmesinden yararlanabilmeleri, toplu iş sözleşmesinin tarafı işçi sendikasına

Tarih: 31.3.1986

Sayı : 4532/2

dayanışma aidatı ödemelerine bağlıdır. Bu hususta işçi sendikasının muvafakatı aranmaz. Dayanışma aidatı ödemek suretiyle toplu iş sözleşmesinden yararlanma talep tarihinden geçerlidir.

Dayanışma aidatı miktarı, üyelik aidatının üçte ikisidir.

Faaliyeti durdurulmuş sendikalara dayanışma aidatı ödenmez.

İNCELEME

Konu ile ilgili mevzuat ve bu husustaki Daire Kararı incelenerek gereği görüldü:

2821 sayılı Sendikalar Kanununun 36'ncı maddesinde, işçi ve işveren sendika veya konfederasyonlarının kendi faaliyetleri ile üyelerine sağladıkları hak ve menfaatlerin üyesi olmayanlara uygulanması, Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanunu hükümleri saklı kalmak kaydıyla söz konusu sendika veya konfederasyonun yazılı muvafakatına bağlı tutulmuşsa da, saklı tutulan 2822 sayılı Kanunun 9'uncu maddesinde, toplu iş sözleşmesinden taraf işçi sendikası üyelerinin yararlanacakları, toplu iş sözleşmesinin imzalanması tarihinde taraf sendikaya üye olanların yürürlük tarihinden, imza tarihinden sonra üye olanların ise üyeliklerinin taraf sendikaca işverene bildirildiği tarihten itibaren faydalanacakları; sözleşmenin imzası sırasında taraf işçi sendikasına üye bulunmayan, sonradan işyerine girip de üye olmayan veya imza tarihinde taraf sendikaya üye olup da ayrılan veya çıkarılanların toplu iş sözleşmesinden yararlanabilmelerinin, taraf sendikaya dayanışma aidatı ödemelerine bağlı olduğu; bu hususta işçi sendikasının muvafakatının aranmayacağı; dayanışma aidatı ödemek suretiyle sözleşmeden yararlanmanın talep tarihinden geçerli olacağı hükme bağlanmıştır. Bu hükme göre, toplu iş sözleşmelerinden, ilke olarak taraf işçi sendikasının üyeleri yararlanabilmektedir. Üye olmayanların ise, ancak dayanışma aidatı ödemek suretiyle ve talep tarihinden geçerli olmak üzere sözleşmede yararlanmaları mümkündür. Yargıtayın müstakar kararlarına göre, bu tür bir yararlanma, toplu iş sözleşmesinin hukuken ortaya çıktığı tarihten itibaren mümkün olabilmektedir.

Şu hale göre, taraf sendikaya üye olmayan işçilerin, toplu iş sözleşmesinin hukuken ortaya çıktığı tarihten itibaren dayanışma aidatı ödemek suretiyle sözleşmeden yararlanmaları mümkün olup; söz konusu işçilerin toplu iş sözleşmesinden geriye dönük olarak yararlanmaları imkansız bulunmaktadır.

Çalışma hayatını yeniden düzenleyen 2821 ve 2822 sayılı kanunların çok yeni olması nedeniyle, uygulamada, bu kanunlara intibakta gecikmeler olmuş; Bakanlar Kurulunun teşmil kararıyla uygulanan sözleşmeler 31.12.1983 tarihinde sona erdiği halde birçok toplu sözleşme ancak 1985 yılında akit edilebilmiş, yeni dönemde yapılan ilk toplu iş sözleşmelerinin yürürlük tarihlerinin çok gerilerden başlatılması zorunluluğu doğmuştur. Söz konusu kanunlarla işçi sendikalarına üye olmanın ve üyelikten çekilmenin şartları yeniden düzenlenmiş; işçilerin tek bir sendikaya üye olabilecekleri hüküm altına alınarak sendika değişikliklerinde yeni üyelikler belirli sürelerle bağlanmış; ayrıca işletme tipi toplu iş sözleşmesi kavramına yer verilmek suretiyle büyük kamu işyerleri için tek bir sözleşme yapma imkânı getirilmiş olup; hangi sendikanın yetki alacağı hususundaki belirsizliklere bazı kamu kurum ve kuruluşlarındaki teşkilat değişiklikleri de eklenince, sendika seçmede tereddüte düşen bazı işçiler tercihlerini yapamamışlar ve bunun sonucu olarak bağtılan toplu sözleşmelerden yararlanma imkanı ortadan kalkmıştır. Dayanışma aidatı ödemek suretiyle talep tarihinden itibaren sözleşmeden yararlanmak mümkün ise de, yukarıda değinildiği üzere yeni dönemde yapılan ilk toplu sözleşmelerde yürürlük tarihlerinin geçmişten başlatılmış olması nedeniyle toplu iş sözleşmelerinin akit tarihi ile yürürlük tarihi arasındaki geçmiş dönemde taraf sendikaya üye olmayan işçiler mağdur duruma düşmüşlerdir.

2821 sayılı Sendikalar Kanunu ve 2822 sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanununun yürürlüğe girmesiyle başlayan yeni dönemde ortaya çıkan bu geçici durumun, işçi yararına yorumun geçerli olduğu İş Hukukunda sendikasız işçi ücretlerinin asgari ücretin altında olmamak şartıyla tespit yetkisinin işverene ait olduğu gerçeğinden hareketle, taraf sendikaya üye olmayan işçilerin, söz konusu geçiş dönemi ile bağlı kalmak ve bir defaya mahsus olmak üzere sendikasız işçiler gibi mütalaa edilerek, ücretlerinin, işveren tarafından tek tarafı ve geçmişten geçerli olarak artırılmak suretiyle giderilmesi mümkün bulunmaktadır. Taraf sendikaya üye olmayan işçilerin ücretleri bu şekilde artırılırken, dayanışma aidatı ödemek suretiyle toplu sözleşmeden yararlanma imkânı bulunsaydı, ancak sözleşmede öngörülen haklardan faydalanılabileceğinden, toplu iş sözleşmesine taraf sendika üyesi işçi emsallerinin geçilmemesi gerekmektedir.

SONUÇ

Kamu kuruluşlarının, 2822 sayılı Kanuna göre yaptıkları ilk toplu iş sözleşmelerine taraf sendikalara üye olmayan işçilerin mağduriyetlerinin:

— Kamu kesimi işyerlerinde çalışan ve 2822 sayılı Kanuna göre aktedilen toplu iş sözleşmesinin tarafı olmayan işçilere münhasır olmak,

— 1.1.1984 tarihinden 2822 sayılı Kanuna göre yapılan toplu iş sözleşmelerinin akit tarihine kadar geçen süre ile sınırlı kalmak,

— Toplu iş sözleşmesine taraf sendika üyesi işçi emsallerini geçmemek,

Üzere işverence uygun görülecek ücret ve diğer hakların verilmesi suretiyle giderilmesinde herhangi bir sakınca bulunmadığına çoğunlukla karar verildi.

Alinteriyle

SEVGİNİN BAŞLADIĞI YER...

İlk yazımıza başlarken Türkiye'de yaşayan kesimler arası gayr-ı adil hayat şartlarını anlatmaya çalışmış" bu çarpık tablo hassas dengelerin ne denli bozulduğunu resmetmektedir" demiş ve şöyle devam etmiştik;

- HAK-İŞ; işte köhnemiş düzensizliğin, güçlülerin haklı sayıldığı, adaletsizliğin kurduğu çorak toprağın içinde açmış bir taze güldür.

- HAK-İŞ: solan umutların ışığı olmak, dökülen göz yaşlarını dindirmek, emeği ile geçinenlerin alinterini istismar ettirmemek için vardır.

HAK-İŞ'in ne büyük ve ulvî bir sorumluluk yüklediğini ve yukarıda sayıla gelen sözlerin başta söylenmemiş olduğunu şimdi daha iyi anlıyoruz. Zira İstanbul'da yapılan 1. İşçi Kurultay'ındaki muhteşem tablo: çilekeş işçimizin ne denli birliğe, beraberliğe, barışa, sevgi ve dostluğa susadığını göstermesi açısından son derece önemlidir.

Keşke, ülke huzurundan, işbarışından, gelişmeden, kalkınmadan, birlikten bahsedenler 6 Nisan'daki o tarihi günde bulunabilmiş olsalardı.

Evine bir dilim ekme fazla götürmenin, sofrasına bir zeytin fazla koyabilmenin sıkıntısını yaşayan işçilerin, işyerlerinde ikinci sınıf insan muamelesi gördüklerini örneklerle anlatan kadın işçilerin, ağır koşullarda çalışıp ucuz istihdam olarak kullanılan, çocuklarının yetiştirilmesi beslenmesi ile ilgilenemeyip şefkat gösterememekten feryad eden anaların, hayvanların bile korumaya alındığı bir devirde insan sağlığına değer verilmediğinden ve işgüvenliklerinin olmadığından bahseden emekçilerin, değil milyonluk arabalar hediye etme çocuğunun okul masrafını karşılayamayıp mahçup olan babaların, alinteri ve göz nuru yok pahasına heder edilen bacıların, iş bulamamaktan yakınan işsizlerin... velhasıl kaderi ile başbaşa bırakılmış, yaşadığını ve insan olduğunu ancak kendilerine söz hakkı verildiğinde hatırlayabilen insanların sesine kulak vermiş olsaydılar.

Türkiye'de ilk defa işçiler bu kadar özgürce söz sahibi oldular. Keşke, işveren toplantılarını kaçırmadan takip edenler bu toplantıyı izleyebil-

selerdi. Düzenledikleri işçi panellerinde kendi çalılıp kendi dinleyen, şimdilerde, patronlarla flört eden sosyal demokratlar, sosyal devlet adına ahlak kesen liberaller, pazar istirahatlerinden vazgeçip tenezzül ediverselerdi Tepebaşı Gazinosu'na...

"Sendika içi demokrasi"den ve "Sendikal birlik"den bahsedenler; demokrasinin HAK-İŞ'te nasıl işlediğini, sendikal birliğin nasıl sağlandığını görselerdi, protokol kurallarına alışmışlar bu tip toplantıda saygıyı ve sevgiyi tanısalar. Keşke hep konuşup dinletenler birkez de hep dinleyenlerin konuştuklarına kulak verselerdi.

Ama gördük ki birkaç sayın yetkilinin dışında kimse bu toplantıya katılmaya tenezzül etmediler. Gelemezlerdi de, emekçilerle aynı safta olmak zor iştir. Kesilecek kurdela yok, basın için köpeğin adam ısırması kadar tabii bir hâl, televizyon için 4-5 bin işçinin bir araya gelmesi önemli değil, sinema günleri gibi, ABD'de belediye başkanı seçilen kovboy gibi önemli haberler vardı TRT haber bülteninde. Demek ki televizyonda görünmekte yok.

O halde ne vardı "1. İşçi Kurultayı"nda? Sevgi vardı, birlik ve kardeşlik vardı, dostluk ve dayanışma vardı. Kavganın küskünlüğün, ayak oyunlarının, sömürünün olmadığı bir toplantı idi.

Bir gazeteci dostumuzun deyişi ile HAK-İŞ İşçi Kurultayı "Birbirini seven insanların birlikteliğinin sergilendiği bir coşku seli..."

Bu kurultayı izlemeyenler, bu kurultaya katılma cesareti göstermeyenler, çok, ama çok şey kaçırdılar.

Dileriz ki, kurultayın değerlendirmesini ilgililer iyi yaparlar. İyi yaparlar da kaçırdıklarını kaybetmeyerek telâfi ederler.

Ülkede sosyal adaleti ve huzuru isteyen akıl sahipleri emeğe ve emeğin gür sesi HAK-İŞ'e daha çok kulak verip bu saygın ve basiretli kuruluşa gereken önemi vermelidirler. Vermelidirler, çünkü; HAK-İŞ, kavganın bittiği, barışın ve sevginin başladığı yerdir.

Salim Uslu

Okuyucudan

ONUNCU HİZMET YILI

Onuncu Hizmet Yılı'na giren Hak-İş'i ve çıkardığı güzel Dergi'yi tebrik ediyoruz. Basında duyamadığımız Hak-İş'in faaliyetlerini bu dergi vasıtasıyla yakından takip etmek imkanına kavuştuğumuz için mutluyuz. Onuncu Hizmet Yılı'nın aynı zamanda Eğitim Seferberliği yılı olduğunu derginizden öğrendik. Bu vesileyle başarı dilekelerimizi bildiririz.

12 Arkadaşı adına Ramis Efe-Bolu

GREVLER

Hak-İş'in 1980'de işyerimizde kısa bir faaliyeti olmuş ancak daha sonra 12 Eylül nedeniyle irtibatımız kesilmişti. Biz halen kapalı olduğunu biliyorduk. Derginiz elime geçince inanmadım. 12 Eylül'le birlikte sadece altı ay kapalı kaldığınızı dergiye okuyunca öğrendim.

Hak-İş'i bütün Sendikaları'nın barajı aşması ve yeni kanunlardan sonra diğer kuruluşlara oranla en fazla greve giden kuruluş olması ne büyük bir gelişmenin olduğunu gösteriyor. "Yeni Sendikal Düzendeki Grevler" başlıklı incelemenizi fotokopi ile çoğaltarak işyerimizdeki arkadaşlarıma dağıttım. Çünkü bu incelemede bu güne kadar bize yanlış tanıtılan birçok doğruyu görmeye imkan var.

Cesim Kazancı-Istanbul

24 OCAK

Sizleri kutluyorum. Bir dostumda görerek okuduğum derginizin muhtevası ilk sayı olmasına rağmen çok güzel.

24 Ocak Ekonomik Kararları üzerine epey okumuş bir insan olarak derginizde "24 Ocak ve Alternatifi" başlıklı yazı ile ortaya konan ilginç yaklaşımınız epey ufku genişletti. Gelecek sayılarınızı merakla bekleyeceğim...

Mehmet Şen-Uşak

İŞSİZLİK

Derginizin üçte birinde ele aldığınız "İşsizlik" üzerine değerlendirmelerinizi ilgi ve takdirle inceledim. Bir işçi kuruluşunun yayın organında bunun gibi temel konuların işlenmesinin son derece fayda sağlayacağına inanıyorum.

Bilhassa, İş ve İşçi Bulma Kurumu Genel Müdürü ve İşsizlerle yapılan Röportajlar bu incelemenize ayrı bir canlılık getirmiş.

Derginizde İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği ile ilgili bir inceleme yapılması halinde katkımın olabileceğini bildirir, başarılarınızın devamını dilerim.

Mehmet Cansızoğlu-Denizli

KAMU İŞVEREN SENDİKALARI

Okumakta olduğum Fakülte'de teorik olarak Sendikalar ve çalışma hayatı ile ilgili bilgiler edinmekteyiz. Ders hocamıza göndermiş olduğunuz Derginizin 2. sayısındaki "Kamu İşveren Sendikaları" konusundaki yazınız o sıradaki ders konusuyla ilgili olduğundan sınıfımızda ilgi ile okundu. Bütün arkadaşlarımız adına tebrik ve başarılarınızı bildiriyorum.

Salih Tokgöz-İzmir

BİR MİTİNG HİKAYESİ

Türk-İş'in İzmir Mitingi'ni izleyerek derginizde "Bir Miting Hikayesi" başlığıyla yapmış olduğunuz değerlendirmeniz işyerimizde mitinge katılan arkadaşlarımızla olan tartışmalarımıza açıklık getirdi.

Türk-İş'e bağlı Sendikaların üyesi olmamıza rağmen gönüllü Hak-İş'de olan çok sayıda işçinin selam ve muhabbetlerini bildirir, derginin aksatılmadan gönderilmesini arz ederiz.

Taceddin Pusat-Erzurum

İŞÇİ KURULTAYI

Hak-İş olarak 6 Nisan'da bir İşçi Kurultayı tertiplelediğinizi İstanbul'da Otobüslerde ve reklam panolarında asılı afişlerden öğrenerek, katıldım. O güne kadar Hak-İş'i yakından tanımayan birisi olarak Kurultay'da karşılaştığım tablo gerçekten beklemediğim bir muhteşemlikte idi.

Derginizi Kurultay'da temin ettim. Kurultayın muhteşemliği ve derginizin güzelliği beni cezbedti. Bu duygumu şu dörtlük ile dile getiriyorum:

Bur çağrıya kulak verip gönülden Kurultaya akın akın koştu
Muhteşem bir tablo derip gönülden Anlattılar, haykırdılar, coştular

Zehra Demirdamar-Istanbul

EĞİTİM PROJESİ

Başka Sendikaların sık sık eğitim seminerlerini duyarken Hak-İş bu konuda ne yapıyor diye düşündüm. Dergide yer alan "Eğitim Fonu mu, Ceza Fonu mu?" başlıklı yazı ile bu sorunun cevabını buldum.

Hak-İş bu fondan faydalanamasa dahi dergide teferuatlı olarak yayınladığı "Eğitim Projesi"ni gerçekleştiresin diliyoruz...

Turan Kalemli-Ankara

KIDEM TAZMİNATI FONU

Geçmişte Sendikacı olarak çalışmış biri olarak, çalıştığım işyerinde devamlı işçilerin sorularına muhatap oluyordum. Bu konuda derginiz benim için büyük bir bilgi kaynağı oldu. Bilhassa üçüncü sayısındaki "Resmi Arabuluculuk Müessesesi" ve "Kıdem Tazminatı Fonu" hususunda bilgim arttı. Kıdem Tazminatı Fonu ile ilgili açıklamalar bu güne kadar anlıyamadığım birçok hususu aydınlattı. Hak-İş Dergisi'nin her yönüyle bir "İşçi Okulu" olduğunu, bunun için teşekkürlerimi ifade ediyorum.

M.Zahit Eskiçi-Diyarbakır

HAK-İŞ MARŞI

ŞANIMIZDIR KUTSAL EMEK
HAK YOLUNDA BİRLİK GEREK
TEK BİR GÖNÜL, TEK BİR YÜREK
HAK-İŞ'ÇİYİZ, HAK-İŞ'ÇİYİZ

ALNIMIZ AK YOLUMUZ HAK
ATEŞİMİZ SÖNMEZ OCAK
SEVDASI VAR KUCAK KUCAK
HAK-İŞ'ÇİYİZ, HAK-İŞ'ÇİYİZ

ELEMEĞİ GÖZ NURUMUZ
BÖYLE DOĞSUN HUZURUMUZ
ALINTERİ ONURUMUZ
HAK-İŞ'ÇİYİZ, HAK-İŞ'ÇİYİZ

HER GERÇEĞİ İSBAT EDER
ALNIMIZDAN AKAN ŞU TER
HAYKIRALIM HEP BERABER
HAK-İŞ'ÇİYİZ, HAK-İŞ'ÇİYİZ

HARAM DEĞİL, HELÂL YERİZ
BİZLER YİĞİT İŞÇİLERİZ
ÂLEM BUNU BİLSİN Kİ BİZ
HAK-İŞ'ÇİYİZ, HAK-İŞ'ÇİYİZ.

YÜCELERDEN BİR SES DOĞAR
BİR SEL OLUR ZULMÜ BOĞAR
HAK'TIR BİZE EN YÜCE YÂR
HAK-İŞ'ÇİYİZ, HAK-İŞ'ÇİYİZ